БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • № 61 (19.732). • 1987 йил 15 март, якшанба • Баҳоси 3 тийин.

...УЛУҒ ОКТЯБРЬ 70 ЙИЛЛИГИНИ НИШОНЛАШНИНГ ЭНГ ЯХШИ УСУЛИ — БУТУН ЎЗГАРТИРУВЧИЛИК ИШЛАРИМИЗНИ КУЧАЙТИРИБ, МАМЛАКАТ СОЦИАЛ-ИҚТИСОДИЙ ТАРАҚҚИЁТИНИ ЖАДАЛЛАШТИРИШ УЧУН, КПСС XXVII СЪЕЗДИ ҚАРОРЛАРИНИ АМАЛГА ОШИРИШ УЧУН КУРАШДА СЕЗИЛАРЛИ ЯНГИ МУВАФФАҚИЯТЛАРГА ЭРИШИШДАН ИБОРАТ.

КПСС Марказий Комитетининг «Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 70 йиллигига тайёргарлик тўғрисида»ги қароридан.

ПАРТИЯ ТАШКИЛОТИ ВА ИШЛАБ ЧИҚАРИШ

Жиззахдаги 1-қурилиш материаллари комбинатидан навбатдаги маҳсулот жўнатилмоқда. Йўналиш — қўриқдаги янги қурилишлар. Жиззах, Қарши, Қорақалпоғистон чўлқуварлари корхона маҳсулотини ҳамиша қониқиш билан қабул қилмоқдалар. Партия ташкилотининг аниқ мақсадни кўзлаб изчил иш олиб бораётгани ҳар бир соҳада ўз аксини топмоқда. Коммунистлар, бутун меҳнат аҳлининг куч-ғайрати ишлаб чиқаришни интенсив ривожлантиришга, хўжаликни юритишнинг янги методларини жорий этишга, ҳар бир иш жойида ички резерв ва имкониятлардан тўла фойдаланишга йўналтирилмоқда. Керамзит заводи реконструкция қилиниб, иккита янги айланма печь ишга туширилди. Ремонт-механика ҳамда металл конструкциялари цехида ускуна ва механизмлар тўла ремонт қилинди, янги техника ва технологияни жорий этиш ва ўзлаштириш давом этмоқда.

Меҳнат унумдорлиги ва маҳсулот сифатини оширишга, ишлаб чиқаришни интенсивлаштиришга бундай самарали таъсир ўтказаётган корхоналар, илмий-тадқиқот муассасалари, колхоз ва совхозларнинг бошланғич партия ташкилотлари фаолиятидан кўплаб мисоллар келтириш мумкин. Ўзбекистон қийин эрийдиган ва ўтга чидамли металлар комбинати, Фарғона, Наманган областларидаги бир қатор колхоз ва совхозлар ана шулар жумласидандир. Коммунистлар, бошланғич партия ташкилотлари ишлаб чиқаришни ривожлантиришга самарали таъсир ўтказаётирлар, меҳнат коллективининг ўзаги, авангарди, йўналтирувчи кучи бўлишдек асосий вазифани муваффақиятли амалга ошираётирлар.

Бу «Совет Ўзбекистони»га келаётган кўпдан-кўп хатларда ҳам ўз аксини топмоқда. Уларнинг авторлари — партия ва хўжалик ходимлари, коммунист ва партиясизлардир. Улар партия ташкилотлари ҳар бир ишни пухта ўйлаб, белгиланган тадбирларни изчил амалга ошириш, талабчанлик ва контролни кучайтириш, коллективнинг бутун кучини асосий ишга сафарбар этиш йўли билан ҳатто энг мураккаб шароитларда ҳам мавжуд қийинчиликларни бартараф этганликлари, планларнинг сўзсиз бажарилишини таъминлаётганликлари ҳақида кўпдан-кўп мисоллар келтирганлар.

«Ўтган йили корхонамизда ишлаб чиқариш интизоми бузилди, маҳсулот сифатига путур етди, сифатсизлиги учун холодильникларимиз бозори касод бўлди, — деб ёзади Самарқанддаги рўзғор холодильниклари заводи тайёрлов цехи партия ташкилоти секретари Қ. Шукуров.—Корхона номига аччиқ танқидий гаплар айтилди. Партия ташкилоти бу танқиддан тегишли хулоса чиқарди. Ҳозир асосий эътибор ҳамма соҳада ишни қайта қуриб олишга, фан-техника тараққиётини ишлаб чиқаришга жорий этишга қаратилган. Энг муҳими — масъулиятсизлик, интизомни бузиш, хизмат вазифасига ва партиявий бурчга бепарво муносабатда бўлиш ҳолларига қарши қаттиқ кураш олиб борилляпти».

Меҳнат интизомини бузувчиларга, бўшашувчилик ва бошбошдоқликка, эскича ишлаш услубини сақлаб қолишга уринувчиларга қарши муросасизлик билан кураш олиб бориш партия ташкилотларининг бурчи. КПСС Марказий Комитетининг 1987 йил январь Пленумида бу яна бир бор таъкидланди. Муҳими, бу соҳадаги кураш шунчаки, номигагина эмас, балки, аксинча, аниқ адрес ва аниқ шахсларга қаратилмоғи керак.

Бироқ баъзи коллективларда ишлаб чиқариш вазифаларига комплекс ёндашишда, кишилар билан кундалик, ташкилий ва сиёсий иш олиб боришда беҳуда ҳовлиқиш, зўрма-зўраки фаолият кўрсатиш, дабдабабозлик каби ҳолатларга ҳали ҳам barҳам берилмаяпти. Бу эса ўз навбатида илғор тажрибаларни чуқур ўзлаштириш ўрнига умри қисқа ва сунъий ташаббусларни, иқтисод ва тежамкорлик ўрнига хўжасизлик ва нобудгарчиликни келтириб чиқармоқда.

Баъзан партия ташкилотларининг ҳафсаласизлиги ва расмиятчилиги сабабли қуйидан вужудга келаётган яхши-яхши ташаббуслар оммалашмай қолиб кетяпти. «Ўзбекшахтострой» трестининг 6-қурилиш бошқармасида худди шундай воқеа содир бўлди. Д. Зазулин бошлиқ бригада уй-жой қуриш муддатларини қисқартириш ташаббуси билан чиққан эди. Партия комитети уни маъқуллади-ю, аммо бу ташаббусни кенг ёйиш ҳақида ғамхўрлик қилмади. Тўғрироғи, бутунлай унутиб юборди. Ленинск йигирув фабрикаси коллективининг янги қувватларини жадал ўзлаштириш юзасидан бошлаган ташаббуси ҳам шу зайлда сўниб қолди.

Андижондаги «Электродвигатель» заводи партия ташкилотида маҳсулот сифатини яхшилаш масаласи кейинги пайтларда деярли ҳар бир партия йиғилишида муҳокама мавзуи бўлди. Бироқ сўз ва иш бирлиги таъминланмагани, ижро назорат қилиб борилмагани ўзининг салбий натижасини кўрсатди. Давлат қабул комиссияси маҳсулотнинг анчагина қисмини қайта ишлаш учун цехларга жўнатди. Оҳангарондаги «Стройпластмасса» комбинатида ҳам сифатсиз тайёрлангани учун комиссия кўп буюмни қабул қилмади. Бу мисоллар талабчанлик, кадрларда масъулият ҳиссини тарбиялаш, корхона шон-шуҳрати учун курашиш коммунистларнинг доимий иши қилиб қўйилиши зарур эканлигини яна бир бор тасдиқлайди.

Кундалик иш билан овора бўлиб қолиб, корхонанинг эртанги кунини, истиқболини унутиб қўйиш ярамайди. Акс ҳолда қолоқликка тушиб қолиш мумкин. Шу сабабли партия ташкилотлари янги техника ва технологияни жорий этиш, янги турдаги такомиллашган маҳсулотлар ишлаб чиқаришни ўзлаштириш планларининг бажарилишини қаттиқ контрол қилиб боришлари, фан ва ишлаб чиқаришнинг мустаҳкам бирлигини вужудга келтиришга ҳаракат қилишлари лозим. Партиянинг талаби ана шундайдир.

Бошланғич партия ташкилотларининг жанговарлигини оширишда район ва шаҳар партия комитетларининг уларга изчил раҳбарлик қилиб боришлари муҳим аҳамиятга эга. Бошланғич ташкилотларга яқиндан ёрдам кўрсатиш уларнинг ўз кучига бўлган ишончини мустаҳкамлаш, ишлаб чиқаришдаги муҳим йўналишни белгилаб олиш, ички резервларни топиш ва ишга тушириш, илғор тажрибалар билан яқиндан таништириб бориш демакдир. Бунинг учун қайта қуриш билан боғлиқ барча тадбирларни, хусусан кадрлар билан ишлашни асосий мақсадга бўйсундирмоқ зарур.

Республикамиз меҳнаткашлари Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 70 йиллигини муносиб кутиб олиш учун мусобақани авж олдириб, беш йилликнинг иккинчи йилида зарбдорларча меҳнат қилмоқдалар. КПСС Марказий Комитетининг совет халқига Мурожаатномасида таъкидланганидек, фидокорлик билан ишлаш, дадиллик, новаторлик кўрсатиш, ҳамиша ва ҳамма ерда айни партиявий виждон билан иш тутиш ҳар бир партия ташкилотининг, ҳар бир коммунистнинг шарафли бурчидир.

ЗАРБДОР МЕҲНАТИМИЗ— УЛУҒ ОКТЯБРГА!

РЕСПУБЛИКАМИЗ МЕҲНАТКАШЛАРИ ПАРТИЯМИЗ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ СОВЕТ ХАЛҚИГА МУРОЖААТНОМАСИНИ ҚИЗҒИН ҚУЛЛАБ-ҚУВВАТЛАМОҚДАЛАР

Тошкентдаги «Қизил тонг» тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмасининг ишчи-мутахассислари Улуғ Октябрь социалистик революциясининг шонли 70 йиллигини муносиб меҳнат зафарлари билан нишонлаш чораларини кўрмоқдалар. Бу ердаги ҳар бир ишчи ва мутахассис юбилейолди социалистик мусобақасида фаол иштирок этишга ҳаракат қилиб, зиммасига оширилган мажбуриятлар олди.

Корхона коллективи Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг совет халқига Мурожаатномасига амалий иш билан жавоб беришга аҳд қилди. Суратда: бирлашманинг 5-цехи мастери А. Клешук ўз ҳамкасбларини Мурожаатнома билан таништираётган пайт.

В. Молгачев фотоси.

МЕТАЛЛУРГЛАР АҲДИ

КПСС Марказий Комитетининг совет халқига Мурожаатномаси ҳар бир меҳнат кишисини муҳим тарихий сана— Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 70 йиллик юбилейи тантана қилинадиган йилда амалга оширган, планлаштирган ишларига яна бир карра назар ташлашга даъват этади. Мамлакат халқ хўжалигини юксалтиришга қандай ҳисса қўша олдим, корхонанинг иқтисодий ва социал тараққиётига қўшган улушим қандай бўлди, деган саволга жавоб излашга ундайди.

Заводимиз тайёрлаётган маҳсулотлар мамлакат экономикаси учун қанчалик аҳамиятли эканлигини чуқур ҳис этамиз. Социал соҳада металлурглар ўз кучлари билан амалга ошираётган ишлар бирмунча салмоқли ва қувонарлидир.

КПСС XXVII съезди қарорларини бажара бориб ҳар бир оилани 2000 йилгача алоҳида квартира билан таъминлашга киришдик. Шу мақсадда хўжалик асосида қурилиш ишларини бошлаб юборганмиз. Шу йилнинг ўтган даврида 32 квартирали бино фойдаланишга топширилди. 1 Май байрамига қадар 60 квартирали яна бир бино қуриб битказилади.

Вазифа— барча соҳадаги ишларимизни янада сифатли, салмоқли қилиб бажаришдан иборат. Металлургларимизнинг бугунги кўтаринки кайфиятлари шундай. Улар КПСС Марказий Комитетининг совет халқига Мурожаатномасига шу тарзда амалий жавоб бериб, Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 70 йиллигини янги меҳнат зафарлари билан кутиб олишга аҳд қилмоқдалар.

И. МАНДАНОВ,
Бекобод металлургия заводининг пўлат эритувчиси.

РЕЖАЛАШТИРИЛГАН ИШЛАР БАЖАРИЛАДИ

Совхозимиз чорвадорлари Улуғ Октябрнинг 70 йиллиги шарафига зарбдор вахтада ишлаб, йилнинг биринчи квартал топшириқларини барвақт бажардилар. Бўрдоқибоқарларимиз плandаги 29 тонна ўрнига 35 тонна гўшт, «оқ чашма» ижодкорларимиз ҳар бош сигирдан 500 килограммдан сут, паррандабоқарларимиз эса 15 минг ўрнига 18,5 минг дона тухум топширдилар.

Лекин бу ютуқлар биз учун чегара эмас. Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг совет халқига Мурожаатномасида таъкидланганидек **«...эришилган ютуқлар билан мағрурланиб кетмаслик керак. Дастлабки қадамларгина қўйилди, асосий ишлар олдинда турибди».** Уларни амалга ошириш учун ҳали кўп ишлар қилишни режалаштирганмиз. Чунончи, тармоқда фойдаланилмаган резерв ва имкониятларни ишга солиб, шу йил ичида чорва биноларимизни замон талабларига мос қайта қуриб олишни, 200 бошга мўлжалланган сигирхона қурилишини бошлаб юборишни, янгидан ўзлаштирилаётган 300 гектар озуқа экинлари майдонининг сув таъминотини яхшилашни планлаштириб қўйганмиз.

Мурожаатда **«Режалаштирилган ҳамма ишларни бажарайлик. Октябрнинг революцион ишини муносиб давом эттирайлик»** деган сатрларни ўқидик. Совхозимиз чорвадорлари ана шу сўзлардан келиб чиқиб, кўзда тутилган ҳамма ишларни барвақт бажаришга, социалистик мусобақани авж олдиришга, план ва топшириқларни ошириб бажаришга сўз бердилар.

У. ТОЖИЕВ,
Ғаллаорол районидаги «Музбулоқ» совхози директори, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган чорвадор.

ВЕТЕРАНЛАР—ХАЛҚНИНГ ИФТИХОРИ

Ўзбекистонда социалистик қурилишнинг барча соҳаларида уруш ва меҳнат ветеранлари меҳнат қилмоқдалар. Мамлакат социал-иқтисодий тараққиётини жадаллаштиришда, жамият турмушининг барча соҳаларини қайта қуришда, ёшларни кекса авлоднинг революцион, жанговар ва меҳнат анъаналари руҳида тарбиялашда уларнинг роли катта.

Уруш ва меҳнат ветеранлари Ўзбекистон республика ташкилотининг 14 март куни Тошкентда бўлиб ўтган таъсис конференциясида шу фикр таъкидланди.

Конференцияни Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Ташкилий-партиявий ишлар бўлимининг мудири, Уруш ва меҳнат ветеранлари республика ташкилот комитетининг раиси П. В. Догонкин очди.

КПСС XXVII съезди ва КПСС Марказий Комитети 1987 йил январь Пленумининг қарорлари асосида Уруш ва меҳнат ветеранлари Ўзбекистон республика ташкилотининг вазифалари тўғрисида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари И. Б. Усмонхўжаев доклад қилди.

Катта байрам — Улуғ Октябрь социалистик революциясининг етмиш йиллиги яқинлашмоқда. КПСС Марказий Комитетининг совет халқига Мурожаатномасида ҳар биримизга қарата мамлакатнинг келажак қиёфаси учун, социализмнинг тақдири учун масъулият онги ва туйғусини ҳис этингиз, ўз ақл-заковатингизни, ўз хоҳиш-иродангизни, ўз куч-ғайратингизни халқнинг фаровонлиги йўлида, Ватаннинг равнақ топиши йўлида, тинчлик ва социализм йўлида бир бутун қилиб бирлаштирингиз, деган даъват янгради, деб таъкидлади докладчи.

Сизларнинг қўлингиздан эстафетани қабул қилиб олган ёш авлодлар партия планларини бажариш учун, умумиттифоқ меҳнат тақсимотига Ўзбекистон ССРнинг ҳиссасини кўпайтириш учун курашдаги ўз ғайратларини кучайтирмоқдалар, деди у. Улуғ Октябрнинг 70 йиллиги шарафига ва умуман беш йиллик учун юксак социалистик мажбуриятлар олинди. Саноат ишлаб чиқаришини ва меҳнат унумдорлигини ўстиришнинг ўртача йиллик суръатлари белгиланган топшириқларга нисбатан 10—15 процент оширилиши керак. Қишлоқ хўжалиги ялпи маҳсулотининг ўртача йиллик ҳажмини 16 процент кўпайтириш режалаштирилмоқда. Меҳнат унумдорлигини ўстириш юзасидан беш йиллик учун белгиланган топшириқларни ортиғи билан бажариш ҳисобига қўшимча равишда камида 300 миллион сўмлик қурилиш-монтаж ишлари амалга оширилиши белгилаб қўйилган.

Бироқ иқтисодий, социал ва маънавий соҳалардаги ижобий силжишлар ҳали барқарор тус олгани йўқ. Энг муҳими, бинобарин, энг қийин ишлар олдимизда турибди. Вазифа барча соҳаларда қайта қуришни муқаррар тус олдиришдан, энг муҳим омил — инсон омилини тўла қувват билан ишга солишдан иборат. Бунга эришишнинг эса фақат битта йўли бор, у ҳам бўлса жамиятни кенг миқёсда демократлаштиришдир. Бу соҳада ветеранлар ҳам алоҳида роль ўйнайдилар.

Уруш ва меҳнат ветеранлари Бутуниттифоқ ташкилотининг тузилиши социалистик демократия формаларини бойитиш юзасидан КПСС XXVII съезди қарорларида кўзда тутилган катта-катта тадбирларнинг таркибий қисмидир. Бутун мамлакатда бўлганидек,

(Давоми иккинчи бетда).

МАТБУОТ— ЖАДАЛЛАШТИРИШ ОМИЛИ

Жамият турмушининг барча томонларини ўзгартириш революцион жараёнида партияга фаол кўмаклашиш — Советлар мамлакати журналистларининг юксак вазифаси ва масъулиятли бурчидир. Бугунги кунда совет матбуотининг илғор вакиллари қайта қуришнинг амалий тажрибасини ҳар томонлама ёритиб бориш, янгилик куртакларини қидириб топиш ва кенг пропаганда қилишга интилмоқдалар. Улар демократия, оммавий ахборот воситаларининг ошкоралиги ривожлантирилаётган шароитда партиянинг халқ билан кенг ва ошкора маслаҳатлашиб олишига актив кўмаклашмоқдалар. Жадаллаштириш стратегияси ғояларини англаб олиш ва ўзлаштиришда одамларга ёрдам бериш, оммани КПСС XXVII съезди қарорларини муваффақиятли бажариш учун бошланган умумхалқ курашига отлантириш бугунги кунда матбуот, радио ва телевидение ходимларининг асосий вазифасидир.

Қайта қуришнинг моҳиятини чуқур очиб берибгина қолмай, шу билан бирга ўз ижодий коллективлари ишини қайта қуриш ҳам журналистлар учун муҳимдир. Оммавий ахборот воситаларининг мана шу йўналишдаги тажрибаси ва фаолиятини таҳлил этиш, янги масъулиятли вазифалар СССР журналистлари VI съезди делегатларининг диққат марказида турибди. Съезд 14 март куни Москвада Союзлар уйининг Колонна залида очилди.

Съезд делегатлари ва меҳмонлари **Г. А. Алиев, Л. Н. Зайков, Е. К. Лигачев, Н. И. Рижков, М. С. Соломенцев, В. М. Чебриков, Э. А. Шеварднадзе, П. Н. Демичев, В. И. Долгих, Н. Н. Слюньков, С. Л. Соколов, Н. В. Талызин, А. П. Бирюкова, Г. П. Разумовский, И. В. Капитонов** ўртоқларни қарсаклар билан кутиб олдилар.

Республикалар журналистлар союзларининг, агентликларининг, радиоэшиттириш ва телевидение комитетларининг раҳбарлари, газета ва журналларнинг бош редакторлари, партия, совет ва жамоат ташкилотларининг, ижодий союзларининг вакиллари, ишчи-қишлоқ мухбирлари президиумдан жой олдилар.

Меҳмонлар орасида Халқаро журналистлар ташкилотининг президенти К. Норденстренг, шу ташкилот бош секретари И. Кубка, қардош мамлакатлар журналистлар союзларининг делегациялари бор.

СССР журналистлар союзи правлениесининг раиси **В. Г. Афанасьев** СССР журналистлар союзининг иши ва КПСС XXVII съезди қарорлари асосида журналистлар союзининг вазифалари тўғрисида ҳисобот доклади қилди.

СССР журналистларининг бундан олдинги бешинчи съездидан буён орадан беш йил ўтди.

Энг аввало бу йиллар турмушимизда туб бурилиш зарурлигини англаб олиш, кейинги икки йил эса қарорлар қабул қилиш, янгиланиш йиллари бўлди. Мана шу икки йил ичида КПСС Марказий Комитети 1985 йил апрель Пленуми, 1986 йил партия XXVII съезди ва Марказий Комитетнинг 1987 йил январь Пленуми бўлиб ўтди. Марказий Комитет январь Пленуми қайта қуриш назарияси ва сиёсатини ишлаб чиқиб, КПСС XXVII съезди кўрсатиб берган йўлни барча йўналишлардаги амалий ишларга асос қилиб олди, деб таъкидланди шу йил февраль ойида М. С. Горбачевнинг оммавий ахборот ва пропаганда воситалари раҳбарлари билан бўлиб ўтган учрашувида. Пленумнинг аҳамияти энг аввало шундан иборатки, у келажакни кўзлаб, истиқбол учун дадил иш олиб боришга диққат-эътиборни жалб этди.

Докладчи журналистларнинг совет жамияти ҳаётининг иқтисодий, социал-сиёсий ва идеология соҳаларидаги фаолиятининг асосий йўналишларига тўхталди. Биз, журналистлар, деди у, иккита ғоят мураккаб ва масъулиятли вазифани ҳал этяпмиз.

Биринчидан: турмушда қайта қуришнинг боришини ва натижаларини ғоят аниқ акс эттиришимиз, қайта қуришда, мамлакатни социал-иқтисодий ривожлантиришни жадаллаштиришда муваффақиятга эришишда партияга, давлатга ёрдам беришимиз керак.

Иккинчидан: ўзимизни, совет оммавий ахборот воситалари — газета ва журналлар, радио ва телевидение, ахборот агентликлари, китоб нашриётлари ишини қайта қуришимиз лозим.

Докладчи қайта қуриш мураккаб система эканини айтиб, у совет жамияти турмушининг истисносиз барча соҳаларини: экономикани, сиёсий системани, социал ва маънавий турмушни қамраб олишини, аммо журналистлар бошқа ҳамма нарсаларнинг негизи бўлган экономикага асосий эътиборни қаратишлари зарурлигини таъкидлади. Қайта қуриш юқоридан қуйигача бутун жамиятни қамраб олади. Ҳар бир киши, меҳнат коллективи, жамият — қайта қуришнинг асосий бўғинларидир. Биз кам ва кўпинча юзаки бўлсада лекин, инсон ҳақида ёзяпмиз. Ижтимоий проблемалар тўғрисида кўп ёзяпмиз-у, аммо ҳамиша ҳам маҳорат билан ёзмаяпмиз. Мақола ва хабарларимизда коллектив, меҳнат коллективи асосий эътибордан четда қолмоқда. Нотиқ журналистларни меҳнат коллективларига эътиборни кучайтиришга, ана шу коллективларга хос жиҳатларни, иқтисодий, социал, маънавий хусусиятларни ҳар томонлама тадқиқ қилишга даъват этди.

Социалистик демократия, халқнинг ўз-ўзини бошқаруви бутун чоралар билан авж олдирилган шароитда матбуот олдига янги вазифалар қўйилмоқда. КПСС Марказий Комитетининг 1987 йил январь Пленуми матбуотда демократия проблемаларини ишлаб чиқишнинг яхлит программасини белгилаб берди. Бизнинг вазифамиз — ана шу программага амал қилиш, уни изчиллик ва қатъият билан, мунтазам рўёбга чиқаришдан иборат. Бу борада ижобий тажриба мавжуд: ишлаб чиқаришда, кейинги вақтларда эса совет ва партия органларида раҳбарлар сайланмоқда, конкурс системаси жорий этилиб, ходимлар аттестациядан ўтказилмоқда ва шу сингари ишлар амалга оширилмоқда.

Мана шу тажрибани қўллаб-қувватлаш, уни расмиятчилик ва бюрократизмдан ҳимоя қилиш, кенг ёйишга кўмаклашиш муҳимдир. Бюрократизмга, расмиятчиликка ва қоғозбозликка қарши кураш оммавий ахборот воситаларининг муҳим вазифаси бўлиб келди ва шундай бўлиб қолади.

Инсон омилини активлаштириш, уни жадаллаштириш, қайта қуриш вазифаларини ҳал этишга сафарбар қилиш жамиятга зид ҳодисаларга қарши аёвсиз кураш олиб боришни, уни бизга ёт, социалистик жамият моҳиятига зид иллатлардан тозалашни тақозо этади.

Аммо биз нуқсонларни очиб ташлаш, фош этиш эмас, балки уларнинг олдини олиш, уларнинг юз беришига йўл қўймаслик асосий вазифамиз эканини кўпинча унутиб қўймоқдамиз. Келинглар, жамиятга зид ҳодисаларнинг, айниқса жиноятларнинг олдини олиш билан жиддий шуғулланайлик. Ҳамма жойда интизом ва уюшқоқликни, тартиб ва масъулиятни, меҳнат ва истеъмол мароми устидан қатъий ва жуда қатъий контролни жорий этиш — бу борадаги энг муҳим воситадир.

Матбуот ходимларининг куч-ғайратлари коллективларда, умуман мамлакатда соғлом маънавий вазиятни вужудга келтиришда ёрдам бермоқда. Шунга қарамай, матбуот жамиятимиз турмушининг бу соҳасида ҳали ҳамма ишни қилди, деб бўлмайди. Бунда нуқсонлар, фойдаланилмаган имкониятлар мавжуд.

Бетартиблик, бир маромда ишламаслик, кампаниябозлик — энг асосий камчиликдир. Бирон бир иллатга қарши бир қанча танқидий мақолалар берилгандан кейин юқоридан бўладиган навбатдаги кўрсатмагача жим бўлиб қолинади. Журналистларнинг диққат-эътибори кўпинча майда-чуйда, иккинчи даражали фактларга, майда корхоналар ва ташкилотларга қаратилмоқда. Баъзида биз фавқулодда ҳодисалар ва бахтсиз ҳодисаларни ёритишга берилиб кетмоқдамиз. Шов-шув кетидан қувишдан ҳам қайтмаяпмиз. Тармоқлардаги, халқ хўжалигининг катта-катта энг муҳим объектларидаги аҳвол матбуотда суст анализ қилинмоқда. Меҳнат ва технология интизоми юксак даражада бўлган корхоналарнинг ижобий тажрибаси камдан-кам умумлаштирилмоқда. Партия, касаба союз, комсомол ташкилотларининг ишлаб чиқаришда ва турмушда тартиб ўрнатишдаги роли ҳамда имкониятлари, бу ишда коммунистларнинг роли ва ўрни етарлича кўрсатилмаяпти.

(Давоми иккинчи бетда).

«ИЗВЕСТИЯ» ГАЗЕТАСИНИНГ 70 ЙИЛЛИГИ

«Известия» газетаси... Бундан роппа-роса 70 йил муқаддам Советларнинг ушбу матбуот органи биринчи сони босмадан чиққан эди. 13 март куни Москвада бўлиб ўтган тантанали мажлис ана шу шонли санага бағишланди.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари Е. К. Лигачев, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, СССР Олий Совети Президиуми Раисининг биринчи ўринбосари П. Н. Демичев, бошқа расмий кишилар президиумдан жой оладилар.

«Известия» газетасининг бош редактори И. Д. Лаптев доклад қилди. «Халқ депутатлари Советларининг «Известия» газетасининг 70 йиллиги партия ва мамлакатимиз ҳаётидаги ажойиб даврда нишонланмоқда. Ўзгаришларнинг ҳаётбахш шабадаси, КПСС Марказий Комитетининг 1985 йил апрель Пленумидан кейин биз бошлаган жуда катта қайта қуриш ишлари жадаллаштиришнинг батафсил концепцияси ва XXVII съезд ҳақиқатининг аччиқ сабоқлари, ўтган ўн йилликларни дадил таҳлил этиш ва ўтмишдаги ижтимоий иллатларимизнинг такрорланишига мустаҳкам тўсиқ қўйиш мақсадида Марказий Комитетнинг январь Пленуми ишлаб чиққан тадбирлар, энг муҳими эса, халқнинг барча режалар рўёбга чиқарилишига комил ишончи ҳозирги кунимизни чинакам революцион, баҳорий янгиланиш руҳи билан тўлдиради», — деди нотиқ.

Совет жамиятининг сифат жиҳатидан янги ҳолатига эришишга, социализмни ривожлантиришнинг мана шу ғоят муҳим вазифасини ҳал этишга ўз ҳиссамизни қўшиш бугунги кунда бизнинг асосий вазифамиз, муқаддас бурчимиздир.

«Известия» газетасининг ходимлари бўлган журналистлар турмушга дадил кириб бориб, ўткир проблемаларни кўтариб чиқмоқдалар. Совет кишиси, унинг ишлари ва ўй-ниятлари журналистларнинг хабарлари ва мақолалари марказида туради.

Журналистлар КПССнинг тинчликсевар ташқи сиёсатини мунтазам пропаганда қилиб, тинчлик ва социал тараққиёт душманларини фош этмоқдалар.

Газета коллективини ҳамкасблари, ижодий ташкилотларнинг вакиллари самимий табрикладилар.

ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ КОМИТЕТИНИНГ ПЛЕНУМИ

ЖИЗЗАХ, 14 март (ЎзТАГ). Жиззах область партия комитетининг бугун бўлиб ўтган пленуми қатнашчилари область партия комитети бюросининг КПСС XXVII съезди ва Ўзбекистон Компартияси XXI съезди қарорларини бажариш юзасидан амалга оширган ишлари ҳақидаги ҳисоботини муҳокама қилдилар. Область партия комитетининг биринчи секретари И. С. Умаров доклад қилди.

МАТБУОТ — ЖАДАЛЛАШТИРИШ ОМИЛИ

(Давоми. Боши биринчи бетда).

Ҳуқуқ ва ахлоқ нормаларини бузувчиларга нисбатан соф маъмурий таъсир ўтказиш методларини кўрсатишга мойиллик сезиларлидир. Афкор омманинг, коллективнинг, демократиямиз бутун системасининг кучи яхши пропаганда қилинмаяпти ва ундан дуруст фойдаланилмаяпти.

Ичкиликбозлик ва алкоголизм проблемасининг ўткирлигини идрок этиш сусайди. Бўш вақтни уюштириш тўғрисида кам ёзилмоқда.

Меҳнатсиз даромадларга қарши курашни матбуотда ёритишни кучайтириш зарур. Меҳнатсиз даромад олинаётганига қарши курашни секинлик билан авж олдираётган партия, совет ва ҳуқуқни муҳофаза қилиш органларига ҳамиша ҳам ўткир танқидий баҳо берилмаяпти. Кўпинча бўлиб ўтган суд мажлислари тўғрисида, жиноятларнинг тафсилотлари ҳақида мақолалар ёзишга берилиб кетилмоқда.

Нотиқ идеологиямизнинг, тарбиянинг баъзи заиф томонларига тўхталиб ўтди. Матбуот баъзида жиддий можароларгача етиб борадиган миллатчилик кайфиятлари жонланишига инсонни интернационализм руҳида, халқлар дўстлиги ва ҳамкорлиги руҳида тарбиялайдиган ғоялар ва ишларни қарама-қарши қўйиши лозимлигини таъкидлаб ўтди у. Диннинг, диний қарашлар ва расм-русмларнинг кучайишига матбуот илмий диалектик-материалистик дунёқарашни, бизнинг совет урф-одатларимиз ва маросимларимизни қарама-қарши қўйиши керак. Биз ғоят хатарли термоядро ва космик асрда умуминсоний қадриятларни қарор топтира бориб, синфий, партиявий йўлимизни йўқотиб қўймаслигимиз лозим.

Бу ишни кучайтириш, уни мунтазам суратда изчиллик билан олиб бориш лозим. Матбуотимиз саҳифаларида, экранларда, радиоэшиттиришларда тўла амалий ҳақиқатни кўрсатиш, халқнинг турмуши, тақдирини унинг реал диалектикасида, мураккабликлари, зиддиятлари билан, унинг ютуқлари ва хатолари билан бирга акс эттириш — совет журналистикасининг муқаддас вазифасидир.

Ҳозир оммавий ахборот воситалари ғоят жиддий имтиҳон. КПСС XXVII съезди қарорларини амалга оширишда, қайта қуришда, мамлакат социал-иқтисодий тараққиётини жадаллаштиришда партияга қандай қилиб самаралироқ, таъсирчанроқ, янада оператив ёрдам бериш кераклиги хусусида имтиҳон топширмоқда.

Газета ва журналларда, радио ва телевидениеда, ахборот агентликларининг материалларида янги мавзулар, рубрикалар пайдо бўлди. «Давра стол»лари, муҳокама, мунозаралар, рейд ва кампаниялар ўтказилмоқда. Дарҳақиқат, матбуот ўз ишини қайта қурмоқда. Бундай қайта қуриш марказий матбуотда айниқса сезиларлидир, бу аввало шунинг учунки, партия Марказий Комитети, Марказий Комитет секретариати ва Сиёсий бюроси матбуотга ниҳоятда кўп эътибор бермоқдалар, матбуотга бевосита раҳбарлик қилмоқдалар. Шу йил февраль ойининг ўрталарида КПСС Марказий Комитетида журналистлар билан учрашув бўлиб ўтди. Олти соат давом этган ана шу учрашув, учрашув-суҳбат, ошкора гаплашиб олиш ниҳоятда мароқли ва самарали бўлди. Марказий Комитет Бош секретарининг шу учрашувдаги нутқида матбуотнинг қайта қуриш, жадаллаштириш шароитидаги кенг, конкрет ҳаракат программаси баён этиб берилди. Совет журналистлари уни дастуриламал қилиб олдилар.

Республика нашрлари ва маҳаллий нашрларда ижобий ўзгаришлар мавжуд. Бироқ КПСС Марказий Комитети январь Пленумида қайд этиб ўтилганидек, уларнинг ҳаммаси ҳам қайта қуришга ҳали чинакамига қўшилган, деб бўлмайди. Уларга масалаларни ўртага қўйишда принципиаллик, камчиликларга нисбатан танқидий муносабат етишмаяпти. Кўпгина партия комитетлари қайта қуришнинг қудратли омили бўлган ахборот воситаларидан ҳамиша ҳам чинакамига фойдаланмаяптилар, баъзи жойларда эса уларнинг фаолиятини ҳамон чеклаб қўймоқдалар.

Маҳаллий матбуотнинг танқидий йўналишини айнан чеклаб қўймоқдалар, кўпинча эса ҳатто бўғмоқдалар ҳам. Ҳақиқат ва адолатни тиклаш, матбуотни, иш учун жон куйдираётган софдил кишиларни қўллаб-қувватлаш учун партия Марказий Комитетининг аралашишига тўғри келаётганлиги асло тасодифий ҳол эмас. Марказий Комитет матбуотга, унинг мақолаларига доир салкам ўнта қарор қабул қилди.

Шундай бўлса-да, матбуотдаги қайта қуришни умуман оладиган бўлсак, бу иш қийинчилик билан, секин бўлмоқда. Баъзи журналистлар қайта қуриш ҳамда жадаллаштириш проблемаларини ўртага қўйиш ва ҳал этиш ишида тайёргарлик кўрмаган, билимсиз бўлиб чиқдилар. Бошқалари эса ўзларини йўқотиб қўйиб, қўлга ололмадилар, турғунлик, дабдабабозлик ва шовқин-сурон шароитида ҳосил қилинган бир қолипдаги фикрлашлардан воз кеча олмадилар. Айниқса жойларда турмушдаги, амалдаги қайта қуришнинг сустлиги ҳам таъсир қилди.

Матбуотни қайта қуриш — биз, журналистларнинг иши бўлиб, уни актив, ижодий, профессионал жиҳатдан юксак даражада амалга оширишимиз шарт.

Докладчи матбуотдаги мақолаларнинг таъсирчанлиги каби муҳим проблема тўғрисида гапириб, кейинги йилларда, айниқса Марказий Комитетнинг 1985 йил апрель Пленумидан ва партия XXVII съездидан кейин танқидий материалларга нисбатан оператив, амалий ва қатъий эътибор бериладиган бўлиб қолганлигини, танқид учун тақиқланган зоналар сони камайганлигини таъкидлади. Танқид қилинувчиларнинг доираси кенгайди. Эндиликда республикалар Компартияларининг Марказий Комитетлари ҳам, министрлар ҳам, ўлка, область комитетлари ҳам танқид қилинувчилар жумласига киради.

Шунга қарамай, танқидга муносабатни нормал ҳол, деб бўлмайди.

Минг афсуски, матбуотдаги танқидга қарши курашнинг жуда хилма-хил усуллари у ёки бу тарзда ҳосил қилинган.

Танқид учун «тақиқланган зоналар» барибир қолди. Масалан, космик маҳкамаларни олайлик. Улар ҳар қандай ҳоллар учун темирдек бир қолипдаги иборани берадилар: «Механизмлар нормал ишламоқда, космонавтлар ўзларини жуда яхши ҳис этмоқдалар». Матбуот ана шу маҳкамаларнинг рухсатисиз уларга номақбул бўлган биронта ҳам сўзни айта олмайди. Анахронизмми? Ҳа! Бу маҳкамалар мақолаларга темир панжасини қўйиб, «Ҳамма иш жойида» деган доимо бир хилдаги сўзларни ёзиш билан матбуотни, у билан бирга эса газетхонларни, халқимизни космонавтларнинг меҳнати қанчалик хатарли, қаҳрамонона меҳнат эканлиги тўғрисидаги ахборотдан маҳрум қилмоқдалар. Ватаннинг шу севимли фарзандлари нақадар улуғ, фидокор, қаҳрамон одамлар эканлиги ҳақидаги ахборотдан ҳам маҳрум этмоқдалар. Ватанимизнинг ана шу севимли фарзандлари нақадар буюк, фидокор ва қаҳрамон кишилардир. Ваҳолонки, фарзандларимизни, ёшларни уларнинг намунаси асосида тарбиялаш мумкин ва лозим. Бунинг устига фарзандларимиз, ёшлар космос «жинниси» бўлиб қолишган, деса бўлади.

Экология соҳаси яна бир тақиқланган зонадир. Бунда ҳам кўпдан-кўп келишиб олишлар, бунинг устига яна айни манфаатдор идоралар (Мелиорация ва сув хўжалиги министрлиги, Гидрометеорология маркази ва бошқалар) билан келишиб олиш зарур. «Правда» газетаси Байкал тўғрисидаги, Шимол дарёларини Жанубга буриб юбориш ҳақидаги материалларни зўр машаққат билан, Марказий Комитет секретарининг ёрдамида «чиқариб олишга» муваффақ бўлди.

Кейинги вақтларда танқидни рад этишнинг анча оддий, лекин бирмунча кучли усулидан фойдаланилмоқда. Съездда ёки Марказий Комитет Пленумида бирон бир обкомнинг биринчи секретари марказий матбуотни (кўпинча умумий тарзда, ноаниқ) танқид қилган бўлади. Шундан кейин бу областни танқид қилиш қийин бўлиб қолади. Ҳар қандай танқид оз бўлмаса газетанинг танқид учун ўч олиши, деб баҳоланади. Танқид учун яна бир «тақиқланган зона» юзага келади.

Иш шунгача бориб етмоқдаки, Марказий Комитетга қарашли матбуот органларининг обкомларни танқид қилиш ҳуқуқини умуман шубҳа остига қўйишга уринмоқдалар. Партия ташкилотларида иш тажрибасига эга бўлмаган газета мухбири уларнинг иши тўғрисида ҳукм чиқара олмайди, деган важ келтирилмоқда.

Қачондан бери ва нима учун партия газетасининг журналисти партия ходими, деб ҳисобланмай қолди? — деган савол туғилади. Партия матбуоти журналистининг иши партиявий иш бўлиб келди ва шундай бўлиб қолмоқда. Бу биринчидан. Иккинчидан эса, кўпгина журналистлар неча йиллар мобайнида бевосита партия ташкилотларида ишлашган ёки журналист бўлиб неча ўн йиллаб партиявий ишни ўрганишган ва уни муфассал биладилар. Ниҳоят, учинчидан танқид конкрет бўлиши керак. Газета материалини кўрсат, нимага қўшилмаслигингни айт, ўзингнинг ҳақ эканлигингни исботла. Газета ҳам хато қилган тақдирда узр сўрайди.

Кўпгина матбуот мақолаларига «на салом, на алик» деганларидек мутлақо жавоб қайтаришмайди. Ижодий ташкилотларга, адибларга, санъат арбобларига танқид айниқса оғир ботади. Улар танқидга жавоб қайтармаслик бир ёқда турсин, балки баъзида «танқидга қарши» кампания уюштирадилар. Улар мақтовнома «танқид»га одатланиб қолишган.

Юзаки жавоб хатлари — қуруқ, мазмунсиз жавоблар танқидга эътиборнинг (аниқроғи танқидни юқтирмасликнинг) жуда кенг тарқалган туридир. Танқидга жавоб ҳам қайтаришгандек бўлишади-ю, амалий чораларни кўришмайди.

Танқидий мақолалар ёки газетхонларнинг шикоятлари, фикр-мулоҳазалари ёзилган хатлар кўпинча ўзлари танқид қилинаётган, улар устидан шикоят тушган ташкилотларга юборилади. Бунда натижа қандай бўлиши маълум: иш секин-аста бости-бости қилиб юборилади. Нуқсонлар ва камчиликларнинг, баъзида эса жиноятларнинг ҳам айбдорларига нисбатан ҳаммаёқда кўнгилчанлик билан муносабатда бўлинмоқда.

Олдини олиш мақсадида чоралар кўриш ҳоллари ҳам бўлиб туради. Мухбирни танқид қилиш ёки танқидий материал тўплаш топшириғи билан юборишинг биланоқ дарҳол қўнғироқлар бошланади. Мақолани чиқармасликка уриниб кўрилади, бунга муваффақ бўлинмаган тақдирда мақбул бўлган силлиқ жавоб изланади, редакцияларга қўнғироқлар қилиниб, «ким рухсат берганлигини» билмоқчи бўладилар.

Биз танқидни бевосита ёки билвосита бўғишдан иборат кўпдан-кўп фактларга эгамиз.

КПСС Марказий Комитетининг 1987 йил январь Пленумида ошкораликни, социалистик демократиянинг синалган воситаси бўлмиш танқид ва ўз-ўзини танқидни бундан буён ҳам авж олдириш зарурлиги алоҳида зўр куч билан таъкидлаб ўтилди. Бунда оммавий ахборот воситаларига катта роль берилган.

Танқид — ўткир қурол бўлиб, ундан моҳирлик билан, ақлни ишлатиб ва эҳтиёткорлик билан фойдаланиш керак. Танқид конкрет, ниҳоятда аниқ, бунёдкорлик руҳида бўлган тақдирдагина таъсирчан бўлиб қолади. Бир ёқламаликка, фактларни бузиб кўрсатишга, шахснинг, коллективнинг шани ва қадр-қимматини ҳақоратлашга айниқса йўл қўйиб бўлмайди. Танқид қилувчиларга йўл қўйилган айблар учун жавоб қайтариш лозим. Биз ўз материалларимизга ҳамиша ҳам масъулият билан қарамаслигимизни, хатолар, ноаниқликлар, нуқсонлар ва фактларнинг бузиб кўрсатилишига йўл қўяётганлигимизни тан олишимиз керак. Баъзан шов-шув, «қизиқ» ишлар кетидан қуваимиз. Бундай фактлар проблемаларга юзаки, бир томонлама ёндашишнинг натижасидир.

Докладчи газетада танқидий (салбий) ва ижобий материалларнинг нисбатига тўхталиб, ижобий материалларнинг асосий қисми унча аҳамиятли эмаслигини, маҳаллий аҳамиятга молик бўлиб, ижтимоий моҳияти йўқлигини таъкидлаб ўтди. Журналистлар қайта қуришнинг ижобий тажрибаларини яхши қидирмаяптилар, энг осон, босиб ўтилган йўлдан бормоқдалар — маълум адреслар ва номларни тилга олмоқдалар. Қайта қуришнинг ижобий тажрибаси ҳали кўп эмас, у фақат заррачадангина иборат. Ана шу тажриба заррачаларини тўплаб, уларни қўллаб-қувватлаш, уларни оммалаштиришни партия журналистлар олдига вазифа қилиб қўйди.

Шундай қилиб, оммавий ахборот воситалари, матбуот ишини қайта қуриш, жадаллаштириш аввало унинг мазмунини қайта кўриб чиқиб, матбуотни қайта қуриш проблемалари сари, совет жамиятини социал-иқтисодий ривожлантиришни жадаллаштириш сари, жадаллаштириш омиллари — фан-техника революцияси, хўжалик механизми, бутун бошқариш системаси, инсон омилини ҳар томонлама чуқур ўрганиш ва акс эттириш сари буриб юборишни тақозо этади. Жадаллаштириш кундалик ишимизга, кундалик воқелигимизга айланиши учун биз нималарга эриша олдик, қандай ижобий ютуқларни қўлга киритдик, нималарни ниҳоясига етказмадик, энг муҳими эса — нималарни, қандай қилиб амалга ошириш керак, — ана шуларни кўрсатиб бериш матбуотимизнинг, радио, телевидение, китоб нашриётларининг энг асосий вазифасидир.

Ҳозирги талаблар даражасида бўлиш учун маҳоратни, журналистлар ишининг сифатини — ёзадиган журналистларнинг ҳам, таҳрир қиладиган журналистларнинг ҳам иши сифатини тўхтовсиз ошириб бориш зарур; авторларга нисбатан ҳам, редакторларга нисбатан ҳам талабчанликни ошириш керак.

Матбуотда ҳали ғўрлиги очиқ кўриниб турган ходимлар бор. Иш ҳақини оқлаш учун шунчаки ишлаб кетаётган «ўртача» ходимлар ундан ҳам кўп. Журналистлар меҳнатига ҳақ тўлашдаги ҳали ҳам мавжуд бўлиб турган текисчилик худди шунга кўмаклашмоқда. Сафимизни матбуотда ишлашга қодир бўлмаган кишилардан қатъият билан ҳоли қилишимиз керак.

Текисчиликка ҳам чек қўйиш лозим. Бу соҳада дастлабки ишлар қилинмоқда. Бир қанча марказий газеталар меҳнатга ҳақ тўлашнинг янги системасига ўтди. Иш ҳақи йиллик фонди доирасида меҳнатга ҳақ тўлаш ўзгартирилмоқда. Юксак сифат, маҳорат учун штатдаги окладнинг 50 процентигача қўшимча ҳақ тўланмоқда.

Айрим ходимларнинг маҳоратидан кўп ходимлар маҳоратига, пировард натижада бутун коллективнинг маҳоратига эришишни биз журналистлар ишини қайта қуришнинг, унинг сифатини оширишнинг моҳияти деб биламиз.

Биз истеъдодли авторларни фаоллик билан қидиришимиз лозим (мамлакатимизда истеъдодли одамлар кўп), ёзувчилар публицистлар, олимлар, ишчилар, колхозчилар, фикр юрита оладиган, ўз ишини яхши биладиган, қўлида қалами бор одамларни кенгроқ жалб этишимиз зарур. Биз ўз ходимларимиздан янада яхшироқ фойдаланишимиз керак.

Раҳбарлар масъулиятни дадиллик билан ўз зиммаларига олишлари, жавобгарликдан қўрқмасликлари, ўз ҳуқуқларидан кенгроқ фойдаланишлари керак. Кўп сонли «келишиб олишлардан», материалларни узоқ муддат ушлаб туриб пухталаштиришдан, «ўзини-ўзи цензурадан ўтказишдан» воз кечишимиз керак. Айни шулар матбуот материалларининг оперативлигини пасайтирмоқда, кўникиб қолинган, илгари тилга олинган мавзулардан ташқарига чиқишга ҳалақит бермоқда, фикрни бўғиб қўйиб, хом материалларни келтириб чиқармоқда.

Материалларнинг жанр жиҳатидан бир хиллиги, турли жанр формаларининг ижодий ресурслардан, уларнинг аналитик ва образлилик имкониятларидан яхши фойдаланмаслик журналистлар ижодий фаолиятидаги жиддий камчиликлардир. Проблемали, социал, танқидий репортажга, аналитик суҳбатга, корреспонденцияларга, публицистик мулоқотга, социологик портретга, очеркка, проблемали мақолага кўпроқ эътибор бериш керак.

Нотиқ совет матбуотининг тинчлик учун курашдаги ролини ошириш масалаларига тўхталди.

Капитализмнинг ўрнини эгаллайдиган социализмни, меҳнаткашлар жамияти, социал адолат, реал демократия жамияти, милитаризмни, куч ишлатиш сиёсатини рад этадиган жамият, инсониятга ядросиз истиқболни таклиф этаётган жамият ҳисобланган социализмнинг афзалликларини пропаганда қилиш матбуотнинг ташқи сиёсат соҳасидаги асосий мавзуидир.

Матбуотимиз Совет Иттифоқи ташқи сиёсатининг тинчликсевар характерини ҳар томонлама тўлароқ кўрсатиб беришга, совет Тинчлик ташаббусларининг моҳияти ва аҳамиятини очиб беришга ҳаракат қилмоқда. Биз СССР тинчликсевар сиёсатининг самарали бўлиши ички ишларимизнинг нечоғли муваффақиятли боришига, умуман мамлакатимизнинг муваффақиятга эришувида ҳар бир коммунистнинг, ҳар бир гражданнинг қўшган ҳиссасига ҳал қилувчи даражада боғлиқ эканлигини мунтазам кўрсатиб беришимиз лозим.

Докладчи Журналистлар союзининг халқаро фаолияти тўғрисида гапириб, бу фаолият кенгайиб ва чуқурлашиб бораётганлигини таъкидлади. Ҳозир Европа, Осиё, Африка ва Лотин Америкасидаги 66 мамлакатдаги 80 дан зиёд миллий журналистлар ташкилотлари билан алоқа қилинмоқда. СССР Журналистлар союзи ихтисослаштирилган тўртта халқаро журналистлар ташкилотининг аъзосидир. Ҳамкорликнинг янги самарали формаларини излаш ва чуқурлаштириш союзимиз халқаро фаолиятининг етакчи йўналишидир.

Союзнинг V съездидан кейин ўтган йиллар давомида журналистлар халқаро ташкилоти билан алоқаларни ривожлантириш ва мустаҳкамлашга, халқаро демократик журналистлар ҳаракати сафлари бирлигини мустаҳкамлашга, халқаро журналистлар ташкилоти доирасида тинчлик ва халқлар ўртасида ҳамкорлик, социал тараққиёт учун курашга тобора кўпроқ эътибор бериб келинмоқда.

Нотиқ союзнинг ижодий фаолиятини таърифлаб, сайлаб қўйиладиган органларнинг ишини активлаштириш зарурлигини уқтирди. Правление баъзи пленумларининг фойдали таъсири жуда кам бўлди. Ўртага қўйилган масалаларни муҳокама қилиш ҳамиша ҳам чинакам ижодий, баҳсли тусда ўтмади, совет журналистикасининг етилган ижодий муаммолари тилга олинмади. Сўзамоллик, айрим кишилар шанига мақтов сўзлари айтиш руҳи ҳукмрон бўлди, фақат сўнгги пленумлардагина уларни маълум даражада бартараф этишга муваффақ бўлинди.

Муваффақиятларимиз ҳам, камчиликларимиз ҳам республика, ўлка, область журналистлар ташкилотларининг фаолиятида кўзгудаги каби акс этади. Умуман уларнинг ишлари қайта қуриш талабларига мутлақо жавоб бермайди. Бўлиб ўтган конференциялар ва съездларда тадбирларни қалаштириб юбориш, расмиятчилик, бир қолипда иш тутиш ҳали ҳам кўплиги, жонли иш етишмаётганлиги таъкидлаб ўтилди.

Ҳозирги шароитда бошланғич журналистлар ташкилотларининг роли ва ўрни кескин даражада ортмоқда. Союзимизда беш мингга яқин шундай ташкилот бор. Барча янгиликлар, жонли ишлар айни шу ташкилотларда вужудга келмоқда, жадаллаштириш, қайта қуриш учун курашнинг олдинги марраси ана шу ердан ўтмоқда. Бошланғич ташкилотлар янги ишларнинг ташаббускорлари бўлиши керак. Бу соҳада биз уларни актив қўллаб-қувватлайверамиз.

Докладчи журналистларни ташвишлантираётган бир қанча проблемаларга тўхталиб ўтди.

Улардан бири оммавий ахборот ва пропаганда воситаларининг моддий-техника таъминоти проблемасидир. Бу энг қийин масалалардан бири бўлиб турибди. Ҳатто совет матбуотининг байроқдори бўлган «Правда» ҳам XIX асрда яшамоқда, цивилизация олами ўнлаб йил олдин воз кечган қўрғошинни эритиб ҳарф териш, линотиплар асосида ишламоқда. Планлаштирувчи ва таъминот органларининг полиграфия саноатига, матбуотнинг эҳтиёжларига бемаъни муносабати ажаблантиради кишини. Ташкилий техника билан таъминланишдаги аҳвол бундан ҳам ёмон. Матбуотга талаб ортиб бормоқда. Лекин бу талаблар моддий-техника таъминоти билан тўлдирилмаяпти.

Нотиқ журналист кадрлар тайёрлаш соҳасида жиддий қайта қуриш зарурлигини таъкидлади. Ҳозирча бу соҳа амалий тусда эмас, балки маърифий тусдадир.

СССР Журналистлар союзи — энг кўп сонли ва қудратли ижодий союздир. Мамлакатимизда юз минг журналист меҳнат қилмоқда. Улардан 85 минг 182 киши союз аъзоларидир. Тахминан 6 миллион штатсиз мухбир биз билан бирга ишламоқда. Булар — партия, совет, хўжалик ходимлари, олимлар, мутахассислар, ишчилар, колхозчилардир.

Баъзи бировлар бизни ижодий союз эмас, балки касаба союз деб атайдилар, деди докладчи. Биз ёзувчилар, рассомлар, кино ходимлари фойдаланаётган имтиёзлардан фойдаланмаймиз (бизнинг имтиёзларимиз кўп эмас). Бизнинг журналистлар фондимиз йўқ. Журналистларнинг, айниқса район ва кўп тиражли газеталарда ишловчи журналистларнинг окладлари жуда кам, бизни квартира бериб эркалатишаётгани йўқ: журналистларнинг салкам учдан бир қисми хусусий уйларда ижарага турибди. Журналистларнинг тахминан ўндан бир қисмигина санаторий, дам олиш уйлари, пансионатларга йўлланма олиши мумкин.

Докладчи СССР Журналистлар союзи янги таҳрирдаги Устави лойиҳасини тавсифлаб берди, бу Устав съездда муҳокама қилинади. Таклиф этилган лойиҳага асос қилиб олинган бош ғоя — союз Уставининг асосий қоидаларини ҳаёт, қайта қуриш, жадаллаштириш талабларига мувофиқлаштириш, шунингдек журналистлар ташкилотларининг партия XXVII съезди оммавий ахборот ва пропаганда воситалари олдига, СССР Журналистлар союзи олдига қўйган вазифаларни ҳал этиш борасидаги тажрибасини умумлаштиришдан иборат.

СССР Журналистлар союзи марказий ревизия комиссиясининг раиси **В. И. Новиков** ревизия комиссиясининг ҳисобот докладини қилди.

Сўнгра музокаралар бошланди.

Съезд ўз ишини давом эттирмоқда.

(ТАСС).

ВЕТЕРАНЛАР — ХАЛҚНИНГ ИФТИХОРИ

(Давоми. Боши биринчи бетда).

Ўзбекистондаги ветеранлар ҳаракати ҳам тобора кўпроқ таъсирчан куч бўлиб бормоқда. Ҳозир республикамизда бир миллионга яқин революция, Гражданлар уруши ва Ватан уруши, дастлабки ва урушдан кейинги беш йилликларнинг қатнашчилари бор. Улар мамлакатнинг иқтисодий ва мудофаа потенциалини мустаҳкамлашга салмоқли ҳисса қўшдилар.

Бу ерда ҳозир бўлган кишиларнинг бир қисми жуда қийин ва шу билан бирга жуда фахрли вазифани — революцияни амалга ошириш, қўлга қурол олиб уни ҳимоя қилиш, республикани вайроналардан қайта тиклаш, чор Россиясининг собиқ қолоқ чекка ўлкасида социалистик ўзгартишларни рўёбга чиқариш вазифасини ўз зиммасига олган авлоднинг намояндаларидир.

Кўпларингиз Улуғ Ватан уруши жангу-жадалларидан ўтгансизлар. Уруш йилларида Туркистон Ҳарбий округи территориясида ўнлаб дивизия, бригада, кўп миқдордаги бошқа қисмлар ва бўлинмалар тузилиб, ўқитилиб, фронтга жўнатилди. Мардлиги ва қаҳрамонлиги учун туркистончи жангчилардан 821 кишига Совет Иттифоқи Қаҳрамони унвони берилди, юз минглаб жангчилар ҳукумат мукофотларига сазовор бўлдилар. Улуғ Ғалабанинг 40 йиллиги муносабати билан республикада яшаб турган 100 мингдан кўпроқ уруш қатнашчиси Ватан уруши орденлари, юбилей медали билан мукофотландилар.

Бизда меҳнат ветеранлари ҳам муносиб обрў-эътибор қозонганлар. Конференциянинг кўпгина делегатлари уруш натижасида вайрон бўлган халқ хўжалигини қайта тиклашда, янги ерларни ўзлаштиришда қатнашганлар, завод ва фабрикаларни қайта тиклаганлар, ғалла ва пахта етиштирганлар. Улар тарбиялаб етиштирган фарзандлар ва набиралар ҳозир дастгоҳларни юргизмоқдалар, темирйўл составларини бошқармоқдалар, руда ва нефть қазиб олмоқдалар, дала ва фермаларда ишламоқдалар, болаларга таълим бермоқдалар, Ватанимиз чегараларини қўриқламоқдалар.

Ветеранлар ҳозир ҳам сафда турибдилар. Уларнинг аксарияти ғоят меҳнатсевар, жўшқин ижтимоий истеъдод соҳиблари бўлган кишилардир. Улар топширилган иш учун юксак масъулият туйғусини ҳис этдилар, бу эса биз социалистик гражданлик деб атаётган фазилатнинг айни ўзагидир.

Бугун тузиладиган республика ташкилоти ветеранларнинг ташаббусига кенг истиқболлар очиб бериши, уларнинг фаолиятини Ўзбекистон социал-иқтисодий тараққиёти режаларини амалга ошириш учун курашда актуал мазмун билан тўлдириши лозим.

Ветеранлар ҳаракатининг асосий вазифалари КПСС Марказий Комитетининг партия XXVII съездига Сиёсий докладида аниқ таърифлаб берилган. Бу вазифалар Уруш ва меҳнат ветеранлари Бутуниттифоқ ташкилотининг Уставида мустаҳкамланди, бу Устав ўтган йил 17 декабрь куни Москвада бўлиб ўтган таъсис конференциясида қабул этилди.

Республика меҳнат коллективларида ва истиқомат жойларида уруш ва меҳнат ветеранларининг 10 мингдан кўпроқ кенгаши тузилган. Бу кенгашлар мустаҳкамланиб, тажриба орттириши, баҳамжиҳат ҳаракатни йўлга қўйиши, Устав қоидаларини амалда рўёбга чиқариши, партия ташкилотларининг обрў-эътиборли ва таъсирчан ёрдамчилари бўлиб қолиши учун ҳали кўп куч-ғайрат сарфламоқ керак.

Аввало ветеранлар Ўзбекистон коммунистлари ва меҳнаткашларининг социал-иқтисодий тараққиётни жадаллаштириш, мамлакатнинг яхлит халқ хўжалик комплексига кўпроқ ҳисса қўшиш йўлидаги курашига анча кўмаклашишлари мумкин. Бунинг учун эса ветеранларнинг ижтимоий ишлаб чиқаришдаги иштироки миқёслари ва формаларини кенгайтириш, уларнинг меҳнат ғайрати ва маънавий қудратидан ғоят самарали фойдаланишга эришиш лозим.

Ҳозир республикамизда 400 мингдан кўпроқ киши пенсия олиб, ишлаб турибди. Бу — катта куч. Уларнинг кўплари ўз коллективларида қолдилар, бу ерда уларнинг юксак малакаси, бой касб-кор тажрибаси сезиларли фойда келтирмоқда. Ҳозир, жамият турмушида чуқур бурилиш рўй бераётган бир пайтда қайта қуришнинг муваффақияти кўп жиҳатдан ветеранларга, уларнинг гражданлик позициясига ҳам боғлиқ. Уларнинг ҳаммалари ҳозирги пайтнинг бениҳоя масъулиятли эканини доимо эсда тутишлари, ҳар бир киши бажараётган кундалик иш нақадар аҳамиятли эканини тушунишлари муҳимдир.

Ветеранларнинг ишлаб чиқаришда мустаҳкам ўрин олиб қолишлари соҳасидаги ишлар яхши йўлга қўйилган, ветеранлар шунчаки қўшимча резерв ишчи эмас, балки касб-кор маҳорати, ишчи анъаналарининг жонли соҳиблари бўлиб турган кўплаб корхона ва хўжаликларни тилга олиш мумкин. Ветеранлар кенгашларининг кўмаги билан уларга қулай иш режимини яратиб бериш, уларнинг дилига ёқадиган ва қўлидан келадиган иш топиб бериш керак.

Якка тартибдаги меҳнат фаолияти тўғрисидаги Қонунга мувофиқ кооперативлар ташкил этишга алоҳида эътибор бериш лозим. Ҳозир бизда 20 тага яқин кооператив бор. Ҳозирча иш суст бормоқда. Биз сизларнинг бу ишда фаол иштирок этишингиздан умидвормиз. Шахсий ёрдамчи хўжаликларда маҳсулот етиштиришни кўпайтиришда, боғдорчилик, полизчилик, асаларичиликни ривожлантиришда ветеранларнинг иштироки ҳақида ҳам ғамхўрлик қилиш зарур.

Ветеранлар жамоатчилигини меҳнаткашларнинг хатлари, шикоятлари ва аризалари билан ишлашга, одамларнинг турли масалалар хусусидаги фикрлари ва таклифларини умумлаштиришга, уларни жамоат қабулхоналари ишида қатнашишга янада активроқ жалб этиш тўғрисида ҳам ўйлаб кўриш керак.

Ветеранларнинг фаолият майдони шу билангина чекланмайди. Уларни уй-жой фондини, ҳовлиларни, кўкатларни намунали сақлаш соҳасидаги, электр энергия, газ, сув, иссиқликни тежаб-тергаб сарфлаш борасидаги, тартиб ва интизомни мустаҳкамлашдаги ишларга жалб этишга кўмаклашиш лозим.

Ёшларни революцион, жанговар ва меҳнат анъаналари асосида, СССР халқларининг мустаҳкам дўстлиги руҳида, социалистик Ватанни ҳимоя қилишга доим тайёр бўлиб туриш руҳида тарбиялаш ҳам — кекса авлодларнинг энг муҳим гражданлик бурчидир, албатта. Бу — партиямиз ғоявий-тарбиявий ишининг асосий йўналишларидан биридир. В. И. Ленин улуғ революцион кураш анъаналарини ҳимоя қилиш ва ривожлантириш, ёш курашчиларнинг тобора кенг ва онгли оммасини сабот билан муттасил тайёрлаб бориш кераклигини таъкидлаган эди. Улуғ Октябрнинг 70 йиллиги байрам қилиниши бу ишни кенгайтириш ва чуқурлаштириш учун катта имкониятлар очади.

Кекса авлодларнинг меҳнат анъаналарини ривожлантириш — етакчи вазифалардан биридир. Мана шу жуда муҳим восита ёрдамида ветеранларнинг иқтисодий ва социал тажрибаси ёшларга сингдирилади, йигит-қизлар хулқ-атвори янги коммунистик нормалари қарор топтирилади. Партия режаларини амалга ошириш учун курашда ишчилар синфи, колхозчи деҳқонлар ва зиёлиларнинг меҳнат қаҳрамонлигини кўрсатиб бериш ёшларни ўз Ватани учун фахрланиш туйғуси руҳида тарбиялайди. Республиканинг ҳар бир ёш меҳнатчиси кекса авлодларнинг меҳнат шуҳратини ардоқлаб-асраш ва кўпайтириш — бугун кечагидан яхшироқ ишлашни, ўзининг касб-кор маҳоратини доимо такомиллаштиришни ва шу йўл билан ишда муваффақиятларга эришишни билдиришини англаб олмоғи керак.

Ёшларни ишлаб чиқаришнинг хўжайини, ўз корхонасининг шон-шарафи учун масъулият туйғуси руҳида тарбиялаш, маҳсулот сифатини оширишга руҳлантириш — ветеранларнинг оталик бурчидир. Вазифа шундан иборатки, ишлаб чиқаришда тартиб ўрнатиб, интизомни мустаҳкамлаш, бракчиларга нисбатан тоқатсизлик вазиятини вужудга келтириш, одамларни маҳсулот сифатини тубдан яхшилаш масалаларига буриб юбориш керак. 200 минг уруш ва меҳнат ветерани қатнашаётган мураббийлик ҳаракати шу мақсадларга хизмат қилиши лозим. Улар 750 минг нафар ёш ишчини ўз оталиқларига олишган.

Ёшларни интернационализм, ҳарбий-ватанпарварлик руҳида тарбиялаш самарадорлигини ошириш, аҳолини атеистик тарбиялашга янгича ёндашувларни излаш, ҳуқуқ бузиш ҳолларининг олдини олиш учун ветеранлар кўп иш қилишлари мумкин.

Кекса авлодларга мансуб кишиларнинг талаб-эҳтиёжларини яхшироқ қондириш ҳақида ғамхўрлик қилиш — ветеранлар республика ташкилоти ишининг асосий йўналишларидан биридир. Кейинги вақтларда партия билан ҳукумат ветеранларнинг моддий-маиший шароитларини яхшилаш юзасидан аниқ чора-тадбирларни кўрдилар. Пенсияларнинг минимал миқдорлари кўпайтирилмоқда, узоқ муддатли умумий ва узлуксиз меҳнат стажи учун оширилган қўшимча ҳақ жорий этилди. 55 мингдан кўпроқ уруш инвалиди уй-жой бинолари ва коммунал хизматлар ҳақини тўлаш соҳасида имтиёзлардан фойдаланмоқда. Улар учун миллион сўм ссуда ажратилган, деярли ҳаммаларининг хонадонида телефон бор, кўплари моддий ёрдам олмоқдалар, медицина ёрдамидан баҳраманд бўлмоқдалар. Шу билан бирга, бу ишда ҳали бир талай камчиликлар бор. Ветеранга меҳрибонлик қилиш — бизнинг маънавий бурчимиздир, биз мана шу бурчни муттасил бажо келтирамиз, деб уқтирди докладчи.

Ветеранларнинг неча ўн йиллар мобайнидаги фидокорона меҳнати натижасида орттирилган тажриба ва касб-кор маҳорати, уларнинг жонажон заводи, фабрика, колхоз ишларидан, ёшларни тарбиялашдан манфаатдорлигидан ғоят натижадор ва самарадор тарзда фойдаланилиши учун ҳамма ишни қилмоқ керак. Республикамиз ветеранлари бундан буён ҳам умумий ишимизга баҳоли қудрат ҳисса қўшишларига, халқ хўжалиги ва идеология вазифаларини амалга оширишда Ўзбекистон Компартиясига ёрдам беришларига, Улуғ Октябрнинг 70 йиллигини муносиб ишлар билан кутиб олишларига шак-шубҳа йўқ.

Конференцияда сўзга чиққан уруш ва меҳнат ветеранлари Сурхондарё область кенгашининг раиси А. Р. Исмоилов, Фарғона фуран бирикмалар химия заводининг бош эритувчиси У. Ғиёзов, уруш ва меҳнат ветеранлари Тошкент шаҳар кенгашининг раиси С. С. Охунжонов, Навоий қурилиш бошқармаси пардозчилар бригадаси бошлиғи Г. Е. Подворчан, уруш ва меҳнат ветеранлари Тошкент область кенгашининг раиси А. П. Алимов, Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Қорақалпоғистон филиали президиумининг раиси С. Камолов, уруш ва меҳнат ветеранлари Хоразм область кенгашининг раиси Н. Ф. Калабугин, Ўзбекистон комсомоли Марказий Комитетининг секретари А. С. Қодиров, пенсионер Г. Раҳимова, уруш ва меҳнат ветеранлари Бухоро область кенгашининг раиси А. Раҳимов, Қизил Байроқли Туркистон ҳарбий округи сиёсий бошқармаси бошлиғининг биринчи ўринбосари Ю. И. Панкратов, уруш ва меҳнат ветеранлари Жиззах область кенгашининг раиси З. Санақулов ветеранларнинг меҳнат, турмуш, дам олиш шароитларини, медицина хизматини яхшилаш тўғрисидаги ғамхўрлик учун партия билан ҳукуматга миннатдорчилик изҳор этдилар. Бу ғамхўрликка жавобан кекса авлод намояндалари партия қарорларини янада сабот билан, турмушга татбиқ этадилар, ўн иккинчи беш йиллик топшириқларини бажаришда, Улуғ Октябрнинг 70 йиллигини муносиб кутиб олиш соҳасидаги социалистик мусобақани ривожлантиришда актив қатнашадилар. Ветеранлар ёппасига ва тўла-тўкис қуролсизланиш учун, Ер юзида ядросиз тинчлик учун тинимсиз курашишни ўз вазифалари деб билаётганликлари таъкидлаб ўтилди.

Уруш ва меҳнат ветеранларини Тошкент пионерлари ва мактаб ўқувчилари табрикладилар.

Конференцияда ВЦСПС секретари Г. Ф. Сухорученкова нутқ сўзлади.

Конференция қатнашчилари резолюция қабул қилдилар. Ветеранлар ташкилотларининг тузилиши ижтимоий турмушни демократлаштиришга қаратилган катта тадбир, уруш ва меҳнат ветеранлари тўғрисида партия билан давлатнинг тинимсиз ғамхўрлигини кўрсатувчи янги нишона эканлиги резолюцияда таъкидлаб ўтилади.

Конференцияда Уруш ва меҳнат ветеранлари республика кенгаши ва ревизия комиссияси сайланди.

* * *

Уруш ва меҳнат ветеранлари Ўзбекистон республика кенгашининг ташкилий мажлиси бўлди. **Р. Ғ. Ғуломов** кенгашнинг раиси, **Г. И. Скоробогатов** ўринбосари қилиб сайланди. **Б. Ж. Жўраева, П. Ф. Шевелев** жамоатчилик асосидаги раис ўринбосарлари этиб сайландилар. **А. А. Алимов, А. П. Алимов, С. А. Алимов, Т. А. Аҳмадхўжаев, С. С. Охунжонов, А. И. Бродова, Н. А. Гришмановский, И. Ж. Жалилов, Д. К. Искандаров, А. Р. Исмоилов, А. А. Эшонхўжаев, А. С. Қодиров, Н. Ф. Калабугин, М. К. Камолов, Б. И. Каримов, Т. Р. Каримова, Н. А. Муҳитдинов, А. Р. Раҳимов, С. Ш. Солиҳбоев, З. С. Санақулов, А. Ў. Ўразаев** республика кенгаши президиумининг аъзолари қилиб сайландилар.

Ревизия комиссиясининг бўлиб ўтган мажлисида **Я. Т. Закиров** комиссия раиси этиб сайланди.

(ЎзТАГ).

ФИКР • МУЛОҲАЗА • МУНОСАБАТ

«Йигитнинг ори бўлсин...» мақоламизни ўқиб

ИШЧИ РЕСУРСЛАРИ ЕТАРЛИ, АММО...

Кейинги вақтда республикамизда меҳнат ресурсларидан оқилона ва самарали фойдаланиш масалаларига тобора кўпроқ эътибор берилаётир. «Совет Ўзбекистони» газетасининг шу йил 14 январь сонида эълон қилинган «Йигитнинг ори бўлсин...» сарлавҳали мақола ана шу актуал мавзуга бағишланди. Биз шу хусусда туғилган айрим фикр ва мулоҳазаларимизни ўртоқлашмоқчимиз.

Республикамиз мамлакатда аҳолиси энг тез кўпаяётган регионлардан бири. 1987 йилнинг 1 январига ҳисоблаганда Ўзбекистон аҳолиси 19 миллиондан ошиб кетди. Бу 1970 йилга нисбатан 1,6 баробар кўп демакдир. Табиийки шу вақт ичида меҳнатга қобилиятли кишилар сони яна ҳам тезроқ кўпайди.

Бироқ республикамиз халқ хўжалиги айни шу даврда секин ривожланди. Саноат, қурилиш, қишлоқ хўжалиги ва айниқса аҳолига маиший хизмат кўрсатиш соҳаларида ўсиш суръатлари пасайди. Давлат томонидан ажратилган капитал маблағларнинг талайгина қисми ўзлаштирилмай қолди. Демак ана шу тармоқларда яратилиши лозим бўлган қўшимча иш жойлари яратилмади. Оқибатда тез суръатлар билан кўпайиб бораётган меҳнат ресурслари ижтимоий ишлаб чиқаришга тегишли даражада жалб этилмади.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети IV пленумида бу соҳадаги аҳвол конкрет кўрсатиб берилди. Фақат 1986 йилда республикамизда меҳнат ресурслари 250 минг нафарга кўпайгани ҳолда ижтимоий ишлаб чиқариш ва ўқишга улардан 150 минг киши жалб қилинган холос.

Албатта, республикамиз партия ташкилоти ва ҳукумати тегишли министрликлар ва халқ депутатлари Советлари, корхона ва хўжалик раҳбарлари бундай аҳволга бефарқ қараб турганлари йўқ. 1975—1985 йиллар давомида Ўзбекистон ССР халқ хўжалигининг барча тармоқларида ишлаётган ишчи ва хизматчиларнинг сони деярли икки баравар кўпайди ва 5 миллионга етиб қолди. Бундан ташқари колхозчиларнинг сони бир миллиондан ортиқдир.

Республикамизда меҳнатга лаёқатли аҳолининг тез кўпайиб бораётганлиги мунтазам ҳисобга олиб борилмоқда. Ўнинчи ва ўн биринчи беш йилликларда ўрта ва кичик шаҳарларда, қишлоқ районлари марказлари ва аҳоли зич жойлашган областларда 533 та янги корхона, йирик саноат корхоналарининг филиаллари, цех ва участкалари қурилиб ишга туширилди. Ушбу корхоналарга салкам юз минг киши ишга жалб этилди. Кейинги вақтда қўшимча равишда бир миллиард 300 миллион сўмлик саноат маҳсулоти ишлаб чиқарила бошланди.

Шунга қарамасдан, ҳозирги кунда меҳнатга лаёқатли кишиларни ижтимоий ишлаб чиқаришга тобора кўпроқ жалб қилиш муаммоси ўта кескин вазифа бўлиб турибди. Бизнинг шароитимизда бу вазифа фақатгина иқтисодий мазмунга эга бўлиб қолмасдан, шунингдек ниҳоятда муҳим социал аҳамият касб этган масала ҳамдир. Мавжуд ишлаб чиқариш кучларидан оқилона фойдаланиш зарур.

Хўш, бу масалани қайси йўллар билан, қандай қилиб ҳал қилиш мумкин. Энг аввало республикамизда индустриал тармоқларни — саноат, қурилиш, транспорт ва алоқа тармоқларининг жадал суръатлар билан ривожланишини таъминлаш даркор. Айниқса енгил ва озиқ-овқат саноати тармоқлари билан бирга машинасозлик ва хусусан қишлоқ хўжалиги ҳамда ирригация машинасозлигини тез суръатлар билан ўстириш керак. Аҳоли зич яшаётган жойларда саноат корхоналарининг филиалларини, цех ва участкаларини қуришни янада жадаллаштириш мақсадга мувофиқдир. Шунингдек, аҳолига маданий ва маиший хизмат кўрсатувчи соҳаларни, айниқса, ҳақ олиб хизмат кўрсатувчи корхоналарни ва кооперативларни тез кўпайтириш талаб этилади.

Меҳнат ресурсларини ижтимоий ишлаб чиқаришга тортишнинг яна бир муҳим ва самарали йўли мавжуд қувватлардан оқилона ва тўла-тўкис фойдаланишдир. Бунинг учун саноат, қурилиш, транспорт, алоқа, аҳолига хизмат кўрсатувчи муассасаларни икки-уч сменали иш тартибига ўтказиш лозим. Ўтган йили бу соҳада дастлабки қадамлар қўйилди. Аммо у ҳали керагича самара бергани йўқ. Кўп сменада ишлашга ўтиши лозим бўлган 1108 та корхонадан фақат 278 тасигина икки-уч сменада ишлашга кўчирилди, натижада қўшимча равишда атиги 13 минг ишчи ишлаб чиқаришга жалб қилинди, холос.

КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети ва ВЦСПСнинг шу масала юзасидан қабул қилган қарорида саноатда ва халқ хўжалигининг бошқа тармоқларида икки-уч сменада ишлаш тартибига ўтишни 1987—1988 йиллар давомида тўла туғаллаш вазифаси белгиланган. Бу вазифанинг бажарилиши меҳнат ресурсларидан тўлароқ фойдаланишни таъминлайди.

Меҳнат резервларидан оқилона фойдаланиш, айниқса болали аёлларни ижтимоий ишлаб чиқаришга тортишнинг имкониятларидан бири халққа хизмат кўрсатувчи тармоқларда — савдо, умумий овқатланиш каби соҳаларда қисқартирилган иш режимини кенг қўллашдир. Масалан, мактабларда, болалар боғчаси ва яслиларда, молия ва кредит муассасаларида, кинотеатр ва маданият саройларида, алоқа ва транспорт корхоналарида қисқартирилган иш тартибини жорий қилиш ниҳоятда муҳим.

Маълумки, меҳнат ресурсларидан оқилона ва самарали фойдаланиш Ўзбекистон ССРнинг Бутуниттифоқ ягона халқ хўжалик комплексининг ҳам иқтисодий, ҳам социал тараққиётига қўшаётган улушини мунтазам равишда ошириб боришни таъминлайди. Бунинг учун, энг аввало, республикамизда областлараро меҳнат тақсимотини такомиллаштириш керак, янги ўзлаштирилаётган ерларни, янги қурилаётган корхоналарни ва янгитдан ташкил қилинаётган хўжаликларни ўз вақтида малакали ишчи ва хизматчилар билан таъминлашни давлат контролига олиш зарур. Иккинчидан, мамлакатимизнинг бошқа жойларига, айниқса Шарқ ва Узоқ Шарқ районларига меҳнат ресурсларини сафарбар қилиш имкониятидан кенгроқ фойдаланиш керак.

Шу ўринда аҳолининг тармоқлар бўйича ишга жойлашишида ҳам номувофиқлик борлигини таъкидлаш лозим. Саноатда ва транспортда меҳнат қилувчи ишчи ва хизматчилар сафида ўзбеклар атиги 46—48 процентни ташкил этмоқда. Қурилишда 43—45 процентни ва алоқа хизматида 51—52 процентни ташкил этади, холос. Нима учун маҳаллий миллат вакиллари индустриал соҳаларда кам ишламоқдалар, нима учун улар Шарқ ва Узоқ Шарққа бориб ишлашда етарли жасорат кўрсатишмаяпти?

Бунга сабаб аввало, йигит-қизларнинг бир қисми индустриал тармоқларда меҳнат қилиш учун аниқ касб-ҳунарга эга бўлмаганлиги бўлса, иккинчиси рус тилини яхши билмаслигидир. Ҳаммага аён, кейинги йилларда ўрта мактабни битирувчилар техника, биология, математика ва бошқа фанларни суст ўзлаштираётганликлари туфайли касб-корлик даражаси сезиларли кўламда ўсмаяпти. Қишлоқ мактабларида рус тилини ўрганиш кўнгилдагидек эмас. Рус тилини яхши билмаслик кўпчилик ёшларнинг касб танлашида ғов бўлиб турибди.

Институтимиз илмий ходимлари меҳнатга лаёқатли кишиларни ижтимоий ишлаб чиқаришга тортишни жонлантириш мақсадида Тошкент шаҳрининг Октябрь районида ва Андижон областининг Пахтаобод районида социологик тадқиқот ўтказишди. Маълум бўлишича, Октябрь районида уй хўжаликларида банд бўлган ишга лаёқатли аҳолининг 90 процентига яқинини аёллар ташкил этади. Хотин-қизларнинг катта қисми уйда ўтириб қолишларига асосий сабаб кўп болали эканлигидир.

Ҳозирги вақтда Тошкент шаҳри бўйича бир неча мингдан кўпроқ ишга лаёқатли аҳоли ижтимоий ишлаб чиқаришда қатнашмаяпти. Айни бир пайтда айрим корхоналар ишчи кучига муҳтож. Бу ерда гап фақат малакали ишчи кучи тўғрисида бормоқда. Ижтимоий ишлаб чиқаришда қатнашмаётган меҳнатга лаёқатли аҳолининг аксарият қисми умумий ўрта, махсус ўрта маълумотлилардир.

Демак, меҳнатга лаёқатли йигитларни аввало индустриал соҳаларда ишлашга тортиш керак. Бунинг учун уларни маълум касб-корга, ихтисосликка ўргатиш зарур. Айниқса йигитлар маълум касб-ҳунар эгалари бўлиши зарур. Касби, ҳунари бўлмаган йигит эндиликда қурилишда, транспортда ва саноатда мураккаб машина ва механизмларни бошқара олмайди, станок ва асбоб-ускуналарни ҳаракатга келтира олмайди.

Йигит ва қизларнинг малакали ишчи бўлиб етишиши учун ҳунар-техника билим юртлари етарли эмас. Йирик саноат корхоналари ҳузурида техника саройлари, ихтирочи ва рационализаторлик уйлари йўқ. Газета ва журналлар саҳифаларида, телевидение ва радиода ишчилик шарафи ҳақида, касб-ҳунарли бўлишнинг аҳамияти ҳақида қизиқарли материаллар, эшиттиришлар кам берилмоқда. Ёш авлод учун касб-ҳунар танлашни боғча ва мактабларда, турар-жойларда кучайтириш зарур. Шаҳар ва район комсомол ташкилотлари корхоналар билан ҳамкорликда ташаббускор ёшларни тўплаб, бошқа қардош республикаларга янги касб-ҳунар ўрганиб келишга жўнатишлари лозим.

Республикамизда бу йўналишда конкрет тадбирлар амалга оширила бошланди. Ўтган йили бошқа республикалар ҳунар-техника билим юртларида ўқиб, касб-ҳунар ўрганиб келиш учун 3,5 минг ёш йигит ва қиз жўнатилди.

Кўриниб турибдики, ёшларни ижтимоий ишлаб чиқаришга актив тортиш учун ҳам ташкилий, ҳам тарбиявий ишларни комплекс равишда олиб бориш зарур. Энг муҳими сўз ва иш бирлигини амалда таъминлашимиз лозим.

А. АБДУҒАНИЕВ,
СССР Меҳнат ва социал масалалар давлат комитети Меҳнат илмий-тадқиқот институтининг Ўзбекистон филиали директори, иқтисод фанлари доктори.

Меҳнаткашлар дастурхонига

Тошкент районидаги Навоий номли колхоз миришкорлари республика пойтахтидаги темир-бетон буюмлари заводи коллективи билан шартнома тузиб, ишчилар дастурхонига ҳар хил дала неъматлари етказиб бериш мажбуриятини олишганди. Заводда очилган колхоз дўконида сўнгги уч ой ичида 5 тонна редиска, 3 тонна картошка, 1 тонна сабзи, 1,2 тонна кўк пиёз ва бошқа витаминли маҳсулотлар сотилди.

— Хўжалигимиз деҳқонлари 12 гектар майдонга редиска уруғи сепишган эди, — дейди колхоз правлениесининг раиси Ғ. Валиев. — Бу майдонлар пленка остига олинганлиги туфайли ҳозир уруғ бир текис униб чиқиб, ер юзини кўм-кўк бўлиб қоплади. Ўтказилган бир қатор агротехник тадбирлардан кейин экиннинг авжи янада тезлашди. Сабзавоткорларимиз ҳадемай завод ишчиларига янги хўжалик йили ҳосилини сота бошлайдилар.

Л. ЙЎЛДОШЕВ.

ДУНЁ ВОҚЕАЛАРИ

АФҒОНИСТОНДА ЯРАШ ЖАРАЁНИ ДАВОМ ЭТМОҚДА

КОБУЛ, 13 март. ТАСС мухбирлари Герман Байков ва Олег Кузьмин хабар берадилар: Ҳар куни Афғонистонга миллий яраш тўғрисидаги даъватга кўра чет элдан ўнлаб оилалар қайтиб келмоқда. Кеча Жузжон ва Нангарҳор вилоятларидаги ўз она қишлоқларига собиқ қочоқларнинг икки гуруҳи — икки юздан кўпроқ одам қайтиб келди. Маҳаллий маъмурлар уларга барча зарур ёрдамни бердилар. «Ҳақиқате инқилобе савр» газетасининг хабар беришича, давлат қайтиб келаётган ватандошларга текин ёрдам сифатида 300 миллион афғоний ажратди. Шунингдек, гражданлар ва ташкилотлардан ҳам ихтиёрий тарзда юборилган пуллар келиб турибди.

Пайшанба куни Самангар миллий яраш комиссиясининг мажлисида шу вилоятнинг ўзидагина 21 комиссия тузилгани таъкидлаб ўтилди. Сўнгги кунларда бу ерга яна 80 оила қайтиб келди. Бахтар агентлигининг хабарига кўра, афв ҳақидаги фармонга мувофиқ кеча Чорикор шаҳридаги (Парвон вилояти) қамоқхоналардан илгари ҳукуматга қарши фаолияти учун жазоланган ўн нафар маҳбус озод қилинди.

Афғонистон Касаба союзлари марказий кенгаши номига Ҳиндистон Касаба союзлари конгрессидан мактуб келди. Ҳиндистон меҳнаткашлари, дейилади мактубда, миллий яраш программасининг бажарилишини катта қизиқиш билан кузатиб турибдилар ва улар Афғонистон халқининг адолатли ишини қатъият билан қўллаб-қувватлаяптилар.

Покистоннинг шимоли-ғарбий чегара вилоятида яшаётган афғонлар миллий муроса йўлини тобора фаолроқ қўллаб-қувватламоқдалар. Дрош, Сиер, Даман, Нагар, Гаткой ва Аразду аҳоли пунктларида турли қабилалар вакилларининг намойишлари бўлиб ўтди. Улар Покистон маъмурларига мурожаат қилиб, Демократик Афғонистонга қарши қўпорувчилик хатти-ҳаракатлари қилаётган босмачи бўлинмаларига ёрдам беришни тўхтатишга даъват этдилар.

Аммо аксилинқилобчилар яраш жараёнини барбод қилишга уринмоқдалар. Улар бир неча йўналишда — аҳоли яшайдиган пунктларни ва ҳарбий гарнизонларни ўққа тутиш, маҳаллий аҳолини қийнаш, қочоқларнинг ўз Ватанига қайтиб келишларига тўсқинлик қилиш, одамларни сотиб олиб, бемаъни овозалар тарқатиш билан қўпорувчилик ишларини амалга оширмоқдалар. АДРнинг нуфузли органлари ҳар куни ўт очишни тўхтатиш 15—20 марта бузилаётганини қайд этмоқдалар, бунинг оқибатида аҳоли нобуд бўлмоқда.

ЯНГИ АФҒОН ЖУРНАЛИ

КОБУЛ дўконларида пайдо бўлган янги журнал «Тинчлик овози» деб аталади. Журнал Афғонистонда Миллий яраш олий фавқулодда комиссиясининг органи сифатида Дари ва Пушту тилларида ойига икки марта чиқади.

Журналнинг биринчи сонида Афғонистон Халқ Демократик партияси Марказий Комитети Бош секретари Нажибнинг Афғонистон теварагидаги аҳволни бартараф этиш масалаларига оид нутқларидан олинган парчалар, унинг чет эл журналистлари билан суҳбатлари, турли мамлакатлар давлат арбобларининг миллий яраш сиёсати ҳақида айтган фикрлари, чет эл матбуотининг унга билдирган фикрлари эълон қилинган.

(ТАСС).

ХХР Ташқи ишлар министрлиги вакилининг баёноти

ПЕКИН. Чет эл ва Хитой журналистлари учун бу ерда бўлиб ўтган брифингда ХХР Ташқи ишлар министрлиги матбуот бўлимининг вакили АҚШ ташқи ишлар сенат комитетининг раиси К. Пеллнинг «Тайваннинг ўз тақдирини ўзи белгилаши ва мустақиллиги» масаласи хусусида сўзлаган нутқи муносабати билан баёнот берди.

ХХР Ташқи ишлар министрлигининг вакили Хитой ҳукумати ҳамиша «Тайваннинг ўз тақдирини ўзи белгилаши ва мустақиллиги»га таалluқли ҳар қандай баёнотларни қатъиян рад этади, деди. У «Ягона Хитой» бор, Тайвань эса унинг бир қисмидир, деб таъкидлади. ХХР ҳукумати Хитойнинг ягона қонуний ҳукуматидир. К. Пелл очиқ-ойдин «Тайванни ўз тақдирини ўзи белгилашга ва мустақилликка» чақираётган экан, бу Хитойнинг ички ишларига қўпол аралашувдир ҳамда ХХР билан АҚШ ўртасида дипломатия муносабатларини ўрнатиш тўғрисидаги қўшма ахборотда қайд этилган принципларни оёқости қилишдир.

(ТАСС).

СЕНАТ КОМИССИЯСИ ТУЗИЛДИ

Брюссель, 13 март. (ТАСС). Бельгиянинг қурол-яроғ билан қонунга хилоф савдо қилишда қатнашувига боғлиқ ҳолларни текшириб чиқиш юзасидан сенат комиссияси тузилиши учун Бельгия парламенти юқори палатаси аъзоларининг жуда кўпчилиги овоз берди.

Комиссия ҳукумат тақиқи амалда бўлган мамлакатларга қурол-яроғ ва ҳарбий анжом экспорт қилишда Бельгиянинг бевосита ёки билвосита қатнашуви барча фактларини ҳам аниқлаб чиқади. Комиссия Эронга Америка қурол-яроғларини етказиб бериш чоғида Бельгия территориясидан юк ўтказиш пункти сифатида фойдаланилганлиги тўғрисида ҳозирги ҳукуматга дарҳақиқат ҳеч гап маълум бўлган-бўлмаганлигини ҳам аниқлаб чиқиши лозим. Текшириш натижалари шу сессия тугагунига қадар сенаторларга тақдим этилади.

Комиссия тузиш масаласи овозга қўйилганида либерал партиялар ҳукумат коалициясидан 11 сенаторгина бетараф қолди.

ЭРОН-ИРОҚ ФРОНТИДА ЖАНГЛАР ДАВОМ ЭТМОҚДА

БАҒДОД, 13 март. (ТАСС). Бош ҳарбий қўмондонлик хабарига кўра, Эрон-Ироқ фронтининг шимолий участкасида қаттиқ жанглар давом этмоқда. Эроннинг пиёда қўшинлар бригадаси танклар кўмагида Ироқ позицияларига ҳужум қилди, аммо қарши ҳужум чоғида душманнинг ҳужуми даф этилди. Юзлаб эронликлар ўлдирилди ва ярадор қилинди, кўплаб қурол-яроғ ва техника ўлжа олинди. Басра районида душман аскарлари анча талафот кўрди.

НИКОСИЯ, 13 март. (ТАСС). Эроннинг ҳаво ҳужумидан мудофаа воситалари Ироқнинг уч самолётини уриб туширдилар, деб хабар беради ИРНА ахборот агентлиги. Эрон авиацияси фронтнинг шимолий қанотидаги Ҳаж-Омрон районида душман позицияларига зарба бердилар. Бир неча артиллерия батареялари яксон этилди, душманнинг 30 дан кўпроқ аскари ўлдирилди. Жанубда отишма давом этди.

Бир ҳафта мобайнида фронтнинг шимолий участкасида уч мингдан кўпроқ ироқлик ўлдирилди ва ярадор қилинди, 300 нафари асир олинди, деб уқтиради агентлик.

КЕЛАЖАК КОЛЛЕКТИВ ПУДРАТНИКИ

14 март куни Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумида бўлиб ўтган кенгашда республика халқ хўжалиги тармоқларида коллектив пудратни янада ривожлантириш масалалари кўриб чиқилди. Кенгашда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг, Ўзбекистон касаба союзлари республика Совети, Ўзбекистон ССР Госплани, Ўзбекистон ССР Давлат агросаноат комитетининг масъул ходимлари, министрлик ва идораларнинг, корхоналар ва ташкилотларнинг, илмий муассасалар ва олий ўқув юртларининг раҳбарлари, хўжалик ҳисоби ва коллектив пудрат шароитларида ишлаётган хўжаликларнинг бригадирлари ва мутахассислари, республика оммавий ахборот ва пропаганда воситалари вакиллари иштирок этдилар.

Кенгашни Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Р. Н. Нишонов олиб борди.

Сўзга чиққан нотиқлар КПСС XXVII съездида олға сурилган мамлакат социал-иқтисодий тараққиётини жадаллаштириш йўлини амалга ошириш чоғида Ўзбекистонда хўжалик механизмини қайта қуриш содир бўлмоқда, деб таъкидладилар. Индустриянинг, агросаноат комплекси ва хизмат соҳасининг кўпгина тармоқлари меҳнатнинг янги шарт-шароитларига ўтмоқдалар. Партия Марказий Комитетининг 1987 йил январь Пленуми хўжалик юритиш ва бошқарув системасини янгилаш жараёнига янада зўр жўшқинлик бахш этди. Халқ хўжалиги олдида турган вазифаларни ҳал этишда хўжалик ҳисобини янада ривожлантириш ва коллектив пудратни кенг жорий этиш муҳим роль ўйнайди, булар ҳамма категориядаги ходимлар меҳнатининг пировард натижаларидан уларнинг манфаатдорлигини таъминлайди.

Республикада сўнгги йилларда меҳнатни ташкил этиш ва рағбатлантиришнинг прогрессив формаларини жорий этиш юзасидан тадбирлар кўрилди, деб таъкидлашди кенгаш қатнашчилари. Аммо бу тадбирлар ҳозирча зарур самара бергани йўқ. Статистика маълумотларига кўра, масалан, республика Давлат агросаноат комитети системасида ҳайдаладиган ерларнинг 70 процентга яқини ва фермаларнинг 30 проценти пудрат коллективларига бириктириб қўйилган. Айни вақтда Ўзбекистонда зарар кўрадиган хўжаликлар кўпайиб бормоқда, колхоз ва совхозлар олаётган даромад камаймоқда. Халқ хўжалигининг бошқа тармоқларида ҳам шундай ҳоллар кузатилмоқда.

Кенгашда коллектив пудрат резервларидан суст фойдаланилаётганлигининг бир қанча сабаблари очиб ташланди. Булар орасида тузилган шартномалар шартлари бажарилмаётганлиги, моддий-техника таъминотидаги камчиликлар, зарур даражада ҳисоб ва назоратнинг йўқлиги айтиб ўтилди. Шу билан бир қаторда меҳнат пудрат усулларининг афзалликларини тасдиқлайдиган аниқ мисоллар келтирилди.

Фикрлашув чоғида мавжуд камчиликларни бартараф этиш, халқ хўжалигининг барча тармоқларида илмий асосда коллектив пудратни кенг кўламда жорий этиш учун шарт-шароит яратиш йўллари белгилаб олинди.

Кенгашда Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари В. И. Огарок, республика Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари А. П. Романовский қатнашдилар.

(ЎзТАГ).

ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ СЕССИЯСИ

ЯНГИОБОД (Сирдарё области), 14 март. (ЎзТАГ). Халқ депутатлари Сирдарё область Советининг бугун бу ерда бўлиб ўтган кўчма сессиясида Комсомол район ижроия комитетининг КПСС XXVII съезди талаблари асосида районни социал-иқтисодий ривожлантириш программасини амалга ошириш жараёнида Советлар ишини қайта қуриш қандай бораётганлиги тўғрисидаги ҳисоботи тингланди.

Сессияда область Советининг депутатлари сайловчилар наказларини қандай бажарганликлари ҳақидаги ахборот ҳам тингланди.

Экиш мавсумига тайёргарлик қандай бормоқда?

Уч йилдирки, республикамиз пахтакорлари пахта тайёрлашда Ватан олдида қарздор бўлиб қолмоқдалар. Уч йилдирки, деҳқонларимиз қишлоқ хўжалигининг у ёки бу маҳсулотлари етиштириш юзасидан зиммаларига олган мажбурият у ёқда турсин, белгиланган планларини ҳам уддалай олишмаяпти. Ҳамма кўрсаткичлар бўйича топшириқлар тўла адо этилган тўкис йил бўлмаётир.

Хўш, бу йил — Улуғ Октябрнинг шонли 70 ёши нишонланадиган қутлуғ йилда нима бўлади? Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг совет халқига Мурожаатномасида таъкидланганидек **«...аввал йўл қўйилган хатоликлар такрорланмаслигига кафолат борми?»** Беш йилликнинг иккинчи йили кузи ҳисоб сўрайдиган дамларда яна «Аттанг!» деб қолмаймизми? Унинг серфайз, серқут хирмонига ҳозирдан кафолатли тамал тоши қўйишга киришдикми?

Қиш одатдагидан анча енгил келди. Баҳор эрта бошланди. Сўнгги уч-тўрт бор ёққан ёмғирни айтмаганда, об-ҳаво ҳам қулай бўляпти. **Аммо, афсуслар бўлсинки, кўклам юмушлари, дала ишлари яна чўзилиб кетмоқда. Кун сайин, соат сайин бирибиридан тиғиз вазифалар тўпланиб қоляпти.** Жойларда ўтган йилнинг кузидан «баҳорда бир гап бўлар» деб ҳайдалмай қолган экин майдонлари борлиги сир эмас. Далаларни текислаш, кўп йиллик бегона ўтларнинг илдизларини тирмалаш, шўр ювиш, запас суғориш, коллектор-дренаж тармоқларини тозалаш, ариқ-зовурларни тартибга келтириш каби кузги-қишки ишлардан қолган қарз-қаволалар ҳам етарли.

Республикамиз бўйича юбилей йили **пахта ҳосилининг чигитини тозалаш** ишлари плани бажарилган бўлса-да, Қорақалпоғистон АССР ва Жиззах областида бу иш ҳали ниҳоясига етмади. Ўзбекистон ССР Марказий статистика бошқармасининг 9 мартга қадар берган маълумотларига кўра бу йил экилиши керак бўлган **чигитни туксизлантириш** топшириғи Сурхондарёда 20 процент, Фарғонада — 30, Қашқадарёда 40 процент бажарилди, холос. Айни пайтда Андижон, Сирдарё областларида ҳам суръат ўтган йилга нисбатан анча паст. **Уруғликни экишдан олдин дорилаш** борасида ҳам худди шундай судралишлар, камчиликлар бор. Бу тадбир айниқса, Қорақалпоғистон АССР (22,7 процент), Жиззах, Қашқадарё, Хоразм областларида (51-57 процент атрофида) пайсалга солинаётир.

Халқимизда «кўкламнинг бир куни йилга татийди, деҳқоннинг бир куни элга» деган нақл бор. Бунинг маъносини миришкорлар-ку, яхши билади. Аммо уларни шу кеча-кундузда дала ишларига тўла сафарбар этишда жойларда партия, совет, касаба союз ва комсомол ташкилотлари, РАПО, колхоз ҳамда совхоз раҳбарлари, мутахассислари етарли фаолият кўрсатмаётирлар. Йўқса, **дон ва дуккакли экинлар** (маккажўхоридан ташқари) экиш ишлари 9 мартга қадар республика бўйича зўрға 14,7 процент бажарилган бўлармиди?! Қорақалпоғистон автоном республикаси бу йил план бўйича 86545 гектар, Хоразм области — 23155, Андижон области 988 гектар майдонга шундай экинлар экиши керак бўлгани ҳолда, ҳали бирор гектар ерга уруғ ташланмади. Ери, суви, иқлими ва умуман шароити бир қадар қулай — Бухоро, Наманган, Сирдарё, Навоий областлари ғаллакорлари ҳам бу ишда ҳозирча хотиржамлик қилишаётганини нима деб баҳолаш мумкин?

Картошка, сабзавот уруғи экишни ҳам олиб кўринг. Яна ўша қорақалпоғистонлик ва хоразмлик картошкакорлар «пешқадам». Март ойининг биринчи ўн кунлигига қадар бу ерларда бирор гектар ерга на картошка, на сабзавот уруғи тушмади. Андижонда картошка уруғи экиш топшириғи 0,4, сабзавот — 3,1 процент бажарилди. Наманган, Фарғона областларида ҳам сусткашлик ҳоллари юз бермоқда. Қолаверса, республикамиз бу йил картошка ва сабзавот экинлари экиш ишларида ўтган йилга нисбатан қарийб бир ярим баравар ортда қоляпти.

Деҳқонлар хоҳ **минерал,** хоҳ **органик** бўлсин, **ўғит — ҳосил хамиртуруши** деб таърифлашади. Яхши гап! Лекин таъриф бошқа —иш бошқа! 10 мартга қадар республикамиз областларида пландаги 24.800 минг тонна ўрнига 19.397,3 минг тонна органик ўғит ҳозирлашга улгурилди. Ҳолбуки, бу ўлкамиз шароитида шу ой бошига қадар жамғарилган бўлиши керак эди. Таассуфки, имконияти бошқа областларга қараганда кўпроқ бўлган Сурхондарё, Қашқадарё, Сирдарё, Хоразм областлари масъулиятсизлик қилишди. Уларда бу юмушлар плани ҳамон 51—56 процент атрофида депсиниб тургани учун республика кўрсаткичи ҳам эндигина 78,2 процентга етди.

Қишлоқда меҳнаткашларнинг оғирини енгил қилувчи асосий куч — бу техника. У — деҳқонга бамисоли қанот. Ерни ҳайдашдан тортиб ҳосилни териб олишгача бўлган ҳамма жараёнларда техника ҳал қилувчи восита бўлиб келган ва шундай бўлиб қолаверади. Зеро, улуғ Ленин таъбири билан айтганда **«Ҳозирги жамиятда машинасиз... яшаш мумкин эмас».** Шу нуқтаи назардан қараганда, очиғини айтиш керак, ҳали биз қишлоқ хўжалигимиз тармоқларини дуруст механизациялаштирганимиз йўқ. Лоақал, ўтган йилнинг пахта йиғим-терими мавсумини олинг: ихтиёримизда 37 минг терим машинаси бор эди. Мавсумда, дейлик, уларнинг ҳар бири билан 80 тоннадан пахта терганимизда эди, 3 миллион тонна «оқ олтин»ни агрегатлар бункеридан тўккан бўлардик. Афсуски, бундай бўлмади. Аниқроғи, бунга эришолмадик, уддасидан чиқолмадик. Чунки, уларнинг кўпи вақтида ремонт қилинмади.

Бу йил бунга йўл қўйиб бўлмайди. КПСС XXVII съездида таъкидлаб ўтилганидек, **ўн иккинчи беш йилликдаёқ озиқ-овқат таъминотини сезиларли даражада яхшилаш учун аграр секторда қатъий бурилиш қилиш керак бўлади.** Бунинг учун аввало, техникага бўлган муносабатимизни тубдан ўзгартирмоғимиз лозим. Бироқ сўнгги маълумотларга назар ташлар эканмиз, жойларда ҳануз антимеханизаторчилик кайфияти борлигига гувоҳ бўламиз. Республикамиз бўйича терим агрегатларининг бор-йўғи 43 проценти ремонтдан чиқарилди. Бугун-эрта айни иш берадиган тракторлар ремонти — 89 процент, плуглар — 85, культиваторлар — 86, насос агрегатлари —78, чанглатгич-пуркагич аппаратлари — 72, силос ва озуқа ўриш комбайнлари ремонт ишлари 69 процент адо этилгани қониқарли ҳол эмасда, ахир.

Хуллас, беш йилликнинг иккинчи йили ҳосилига кафолатли тамал тоши қўйилаётган шу кунларда ишларимиз ғоят тиғиз ва долзарб. Уларни кечиктириш учун ҳеч қандай сабаб бўлмаслиги керак. **Мавсумга масъулият билан ёндашиш, экиш ишларини қисқа муддатларда сифатли ўтказиш, уруғларнинг қийғос униб чиқишини таъминлаш, меҳнат, давлат, технология ва план интизомига риоя қилишни лозим даражада кўтариш** — партия, совет ташкилотлари, РАПО ва хўжалик раҳбарлари ҳамда мутахассисларининг муҳим вазифасидир.

«Бугун биз жадаллаштириш программасидаги асосий вазифа — ўн иккинчи беш йиллик топшириқларини амалга ошириш соҳасида ишлаяпмиз, — дейилади Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Совет халқига Мурожаатномасида. — **Қисқа муддат ичида экономикада сифат жиҳатидан силжиш бўлишини таъминлаш, келгусига мустаҳкам замин яратиш зарур. Октябрнинг 70 йиллигини муносиб кутиб олиш учун бошланган мусобақа марказида ана шу вазифа турибди».**

Баҳорги экин-тикин ишлари — деҳқонлар учун йилнинг дастлабки имтиҳони. Ундан муваффақиятли ўтиш — ҳар биримизнинг орзумиз, умидимиз!

ФУРСАТНИ БОЙ БЕРМАНГ!

ДАЛА МЕҲНАТКАШЛАРИ!

- **Олдинги хатолар такрорланишига йўл қўймайлик**
- **Эртаки экинларни ғанимат дамларда экиб олинг**
- **Чигит, ўғит, техника — ҳаммаси бут ва соз бўлсин.**
- **Бу йил—республикамиз қишлоқ хўжалиги ходимлари учун катта имтиҳон!**

• ТАШВИШЛИ СИГНАЛ

АЙТДИЛАРУ ҚЎЙДИЛАР!

Тўрақўрғон трактор ремонт заводининг станоклари ҳаммаси бўлиб бир ҳафтадан кўпроқ вақт бекор турди. Шу вақт ичида 60 минг сўмлик маҳсулот берилмади. Хом ашё, аввало металл йўқлиги, электр энергиянинг етишмаслиги бунга сабаб бўлди.

— Коллектив икки сменали режимда ишлашга тайёр, — дейди завод директори Т. Жабборов. — Кадрлар ҳақида ғамхўрлик қилдик, ошхона, болалар боғчасининг иш графигини қайтадан кўриб чиқдик, кечки пайтлардаги танаффус вақтида ремонтчиларнинг дам олиши учун шароит яратдик. Корхонанинг план—ишлаб чиқариш бўлимлари ҳисоб-китоб қилиб чиқиб, иккинчи смена учун зарур бўлган материал ва энергия ресурслари ҳақида область агросаноат комитетига талабномалар юбордилар. У ердагилар бизнинг талабларимизни кўриб чиқиб, қондиришни ваъда қилдилар. Бироқ... ҳозир материал ва энергетика ресурслари ҳатто бир сменага ҳам етмаяпти. Область республика агросаноат комитетидагилар ўз ваъдаларини эсдан чиқариб юборишди, шекилли.

Ҳозир корхонага 40 хилдан кўпроқ материал керак. Аммо атиги олтита материал юзасидан нарядлар ажратилган. Нормал ишлаш учун қора ва рангли металлар прокати етишмаяпти. Ойига 45 тонна металл керак бўлса, бор-йўғи йигирма тонвадан сал кўпроқ беришяпти. Қолган миқдордаги металлни коллектив қаердан олишни билмай хуноб. Юқори ташкилотлар корхона учун электр энергия лимитлари ажратишни «унутиб қўйишибди». Иккинчи смена бир ёқда турсин, область энергия таъминоти бошқармаси ҳатто кундуз кунлари ҳам заводга энергия бермай қўймоқда. Натижада қуюв цехидаги тўртта эритиш печидан фақат биттаси нормал ишлаб турибди.

...Завод бошига тушган машаққатлар учун икки сменали иш режими эмас, балки расмиятчилик билан тузилган режалар айбдор. Область агросаноат комитетида «ташаббусга қўшилиш», биз ҳам гўё ишимизни қайта қуряпмиз, деб рапорт бериш учун беҳуда ошиқдилар. Шунинг оқибатида янги иш режимига ўтиш тўғрисидаги буйруққа имзо чекдилар. Аммо улар бу буйруқни зарур ресурслар билан мустаҳкамлашни хаёлга ҳам келтирмадилар.

Р. БИЧУРИН,
ЎзТАГ мухбири.
Наманган области.

• Спорт

САМБО БЎЙИЧА СССР ЧЕМПИОНАТИ

ҒОЛИБЛАР АНИҚЛАНМОҚДА

Республикамиз пойтахтига энг кучли самбочилар тўпланишгани кескин ва муросасиз беллашувларда ўз аксини топмоқда. Дастлабки беллашувлар беш вазн бўйича ўтказилди. Зеро, саралаш беллашувларини муваффақиятли ўтказиб финалга йўлланма олиш осон бўлмаяпти. Кўпгина таниқли полвонлар ҳам курашни давом эттириш имкониятини бой бериб қўймоқдалар. Жумладан республикамиз самбочилари — Игорь Пискарев, Раҳим Машарипов, Сергей Белобров, Сергей Михайлов, Андрей Клоянларнинг совринли ўринларга астойдил даъвогар эканликлари кўзга ташланган эди. Аммо тошкентлик динамочи Игорь Пискарев 48 килограмм вазнли полвонлар қатори финалга йўлланма олди, холос. Лекин у ҳам ҳал қилувчи баҳсда бор маҳоратини ишга солганига қарамай мағлубият аламини тортди. Игорнинг жаҳон чемпиони Андрей Ходирев билан беллашуви мухлисларда яхши таассурот қолдирди.

С. ХОДИЕВ,
самбо бўйича жаҳон чемпиони.

БУГУН УЙ-ЖОЙ-КОММУНАЛ ХЎЖАЛИГИ ВА АҲОЛИГА МАИШИЙ ХИЗМАТ КЎРСАТИШ ХОДИМЛАРИ КУНИ

ЯХШИ КАЙФИЯТ ХИЗМАТИ

Биз бугун уй-рўзғор ишларидаги кўпгина муаммоларни ҳал этишимизда ҳар куни келиб ёрдам берадиган, кўплаб ташвишлардан халос этадиган, мураккаб турмуш масалаларини бартараф этишда кўмак берадиган кишиларни уларнинг меҳнат байрами билан чин қалбдан табриклаймиз. Булар — уй-жой-коммунал хўжалиги ва аҳолига маиший хизмат кўрсатиш ходимларидир. Уларнинг аъло даражадаги меҳнати ҳаммамизнинг кайфиятимизни кўтаради, иш жойимизда меҳнат унумдорлигини ўстиришга ёрдам беради. Шунинг учун ҳам халқ хўжалигининг бир неча миллиондан зиёд киши меҳнат қиладиган бу тармоғини ҳақли равишда яхши кайфият хизмати деб атаймиз.

Аъло даражадаги иш суръати ва сифати фақат айрим устахоналар, ательелар, уй-жойлардан фойдаланиш бошқармаларидагина эмас, ҳамма жойда бўлиши учун кўп меҳнат қилиш керак. Мамлакатимизда авж олиб кетган қайта қуриш ва жадаллаштириш, КПСС XXVII съезди ва Ўзбекистон Компартияси XXI съезди талаблари асосида маиший хизмат кўрсатиш ва уй-жой-коммунал хўжалиги хизмати фаолиятини тубдан яхшилашни талаб этади.

Ўн иккинчи беш йиллик бошлангандан бери мамлакатимизда, шу жумладан, республикамизда бу борада муайян тадбирлар амалга оширилмоқда. Бир қатор шаҳар ва қишлоқларимизда маиший хизмат кўрсатиш тармоқлари кўпайди. Уй-жой биноларидан фойдаланишни яхшилашга қаратилган янги ҳаракат — «Ўзимиз яшайдиган уй-жойни ўзимиз эҳтиётлаймиз» ташаббуси оммалашмоқда. Аммо, булар денгиздан томчи, холос. Умуман олганда эса республикамизда халқ хўжалигининг бу тармоғидаги аҳвол қониқарли эмас. Масалан, ўтган йили аҳолига ҳақ олиб 1,7 миллиард сўмликдан зиёд турли хизматлар кўрсатилди, холос. Бу соҳадаги план 95,2 процентдан нарига ўтмади. Хизмат соҳасини кенгайтириш ва ривожлантиришда дуруст ташаббускорлик кўрсатилмаяпти. Ўзбекистон ССР Енгил саноат, Маҳаллий саноат, Аҳолига маиший хизмат кўрсатиш, Уй-жой-коммунал хўжалиги ва Савдо министрликларининг корхоналари ва бошқа баъзи корхоналар ҳақ олиб хизмат кўрсатиш юзасидан белгиланган планларни бажармадилар. Андижон, Наманган ва Сурхондарё областларидан бошқа областлар маиший хизмат кўрсатиш йиллик планларини барбод қилдилар.

Байрам арафасида фотомухбиримиз **В. Молгачев** Тошкент шаҳридаги энг яхши уй-жой-коммунал хўжалиги ва аҳолига маиший хизмат кўрсатиш ходимларидан бир группасини суратга олди. Сиз чапдан «Ташгоробувьрембит» тайёрловчиси Р. Шайхуддинова, 31-уй-жойлардан фойдаланиш идорасининг фарроши М. Расулова, 3-уй-жойлардан фойдаланиш бошқармасининг фарроши Х. Ҳошимова, 39-ательенинг устки кийим-бош тикиш мастери Н. Кенжаева, 20-уй-жойлардан фойдаланиш идораси фарроши Р. Зуфарова, иккинчи қаторда 32-уй-жойлардан фойдаланиш бошқармасининг слесарь-сантехниги Р. Шамгунов, газ пайвандчиси Е. Молдавский, «Лифтремонт» 1-ремонт-қурилиш бошқармасининг электр механиклар бригадири В. Киндалов, пайвандчи В. Пихтар, «Ташгоршвейбит» 46-ательесининг бичиқчиси А. Дунаев ҳамда 48-уй-жойлардан фойдаланиш бошқармасининг слесарь-сантехниги Н. Ҳошимовларни кўриб турибсиз.

• БХСС хизмати ташкил этилганлигига 50 йил тўлди

СОЦИАЛИСТИК МУЛК МУҲОФАЗАСИДА

Партия ва ҳукуматимиз кейинги вақтда социал-иқтисодий тараққиётни жадаллаштириш, ижтимоий ҳаётни ҳар томонлама демократлаштириш, омманинг ижодий активлигини ўстириш вазифалари билан бирга социалистик қонунчилик ва тартиб-интизомни мустаҳкамлаш, социал адолат принципларига қатъий риоя этиш масалаларига ҳам эътиборни кучайтирди. Эндиликда ички ишлар органлари ўғирлик, порахўрлик, чайқовчилик каби иллатларга қарши изчил, принципиал кураш олиб бормоқда. КПСС XXVII съезди, Ўзбекистон Компартиясининг XXI съезди қарорлари асосида бажарилаётган бу ишлар кенг меҳнаткашлар оммаси томонидан қўллаб-қувватланаётир, жамиятимизни соғломлаштиришга хизмат қилмоқда.

Меҳнатсиз даромадларга қарши кураш, уни келтириб чиқарадиган сабабларга барҳам бериш кун тартибидаги ўткир масалалардандир.

Доҳиймиз В. И. Ленин Советлар ҳокимияти ўрнатилган дастлабки кунлардаёқ меҳнат миқдори ва маҳсулот тақсимоти устидан қатъий назорат ўрнатиш лозимлигини алоҳида таъкидлаган эди. Бевосита унинг ғамхўрлиги билан турли контрол органлари ташкил этилди. Халқ бойлигини авайлаб-асраш ҳақида мунтазам қайғуриб келинмоқда. 1937 йилнинг март ойида Ишчи-деҳқон милицияси бош бошқармаси аппаратида социалистик мулкни ўғирлашга қарши кураш бўлими тузилди. Мана 50 йилдирки БХСС бўлинмалари қонунбузарлик, порахўрлик, юлғичликнинг турли кўринишларига қарши кураш олиб бормоқда.

Тошкент ва Фарғона областлари ички ишлар бошқармаларининг БХСС бўлимлари ходимлари Қувасой улгуржи савдо базасида ин қуриб олган жиноятчилар группасини фош этиш учун кўп меҳнат сарфлашларига тўғри келди. Ушбу базага Грузия ССРдан 234 тонна мандарин келтирилган эди. Аммо ҳужжатлар кеч юборилганлиги учун маҳсулот вақтида расмийлаштирилмади. Бундан фойдаланган база директори А. Бадиров ва омбор мудири М. Юсупов мандаринларни Тошкент областининг Бекобод районида ўзлари хоҳлаган нархда сотишни ташкил этишди. Фактура ҳужжатлари олингач сотилган мандаринни ярокcиз ҳолга келган маҳсулот сифатида ҳисобдан чиқариб ташлаш кўзда тутилган эди.

Аммо бу жиноий ҳаракат ўз вақтида БХСС ходимлари томонидан бартараф этилди. Текшириб кўрилганда омборда қабул қилиб олинган мандаринлардан 35 тонна камомад чиқди. Масъулиятдан қочишга интилган база директори ва омбор мудири эса 10 минг сўм пора тавсия этишди. Ҳар икки қонунбузар қилмишига яраша жазоланди.

Маълумки қаерда лоқайдлик, эътиборсизлик қарор топган бўлса, ўша ерда қонунбузарлик қилиш учун йўл очилади. Бухоро областидаги Ромитан матлубот жамиятида қариндош-уруғчилик, порахўрлик авж олганлиги боиси ҳам ана шунда. Текширув жараёнида У. Асланов матлубот жамиятига раислик қилган вақтда хизмат вазифасини суиистеъмол этиш йўлидан борганлиги аниқланди. У ўз қўл остидаги кишиларни жиноий иш қилишга мажбур этди. Бир группа савдо ходимлари узоқ муддат мобайнида харидорлар ҳақига хиёнат қилиш билан шуғулланиб келишди, кооператив маблағларини ўғирлашгача бориб етдилар. Кўрилган фойда эса пора сифатида матлубот жамияти раисига тақдим этиб келинди. Раиснинг ўзи ҳам катта миқдорда чайқовчилик билан шуғулланди, нодир металлар тўплашга ҳаракат қилди. Уни ва у бошлиқ юлғичлар тўдасини фош этиш учун ўтказилган тадбир натижасида жами икки миллион сўм миқдорида пул ва қимматбаҳо металлар давлат ҳисобига ўтказилди.

Тажриба моддий бойликларни сақлаш ва ундан фойдаланишда етарли назорат ўрнатилмаган жойларда ўғирлик, хизмат вазифасини суиистеъмол қилиш ҳоллари кўпроқ содир бўлаётганлигини кўрсатмоқда. Жиноятчилар ишлаб чиқаришдаги айрим танг аҳвол ва бундай шароитдан ўзларининг қора қилмишлари йўлида фойдаланмоқдалар.

БХСС ходимлари халқ мулкининг дахлсизлигига шак келтираётган бундай жиноятчиларга қарши ўз ихтиёрларида бўлган замонавий техника воситаларидан кенг фойдаланмоқдалар, бу ишга халқ хўжалиги мутахассисларини жалб этмоқдалар. Айниқса кейинги вақтда текинхўрлик, ташмачилик каби ҳолларга қарши кескин нафрат билдираётган оддий меҳнатчилар, меҳнат коллективлари, жамоатчиликнинг кенг қатлами унга таянч бўлмоқда. Жамоатчиликнинг фаол кўмаги билан социалистик мулкни талон-тарож этувчиларнинг катта группаси фош этилди. Ўтган йили Ховос районидаги ғалла комбинатига ўрнашиб олган бир группа талон-торожчилар жиноят устида ушланди. Комбинатнинг собиқ директори К. Икромов, омбор мудирлари Ш. Мавлонов, М. Миряҳёев, лаборатория мудири А. Булатович бир неча йил давомида маҳсулотларнинг намлиги, ифлослигини ошириб кўрсатиш, қалбаки ҳужжатлар тайёрлаш йўли билан 500 тоннадан кўпроқ дон ўғирлаганлар, 100 минг сўм пулни ўзаро бўлишиб олганлар. Моддий зарарнинг ўрни қопланди, айбдорлар қилмишлари учун жавоб бердилар.

Социалистик мулкни ўғирлашга қарши кураш бўлинмалари фаолиятида порахўрликка қарши кураш олиб бориш алоҳида ўрин тутади. Социалистик турмуш тарзимизга тамомила зид бўлган бундай фактлар меҳнаткашлар норозилиги, қаҳр-ғазабига сабаб бўлмоқда. Айниқса, Соғлиқни сақлаш, Маориф, Социал таъминот министрликлари тармоқларида бундай ҳоллар кўп қайд этилаётганлиги ачинарли ҳолдир.

Социалистик мулкни авайлаб-асрашда республика Молия министрлиги ревизия аппарати, маҳаллий Советлар ижроия комитетларининг нархнаво бўлимлари, давлат ва қурилиш банки идоралари ҳам актив иш олиб бораётганлигини таъкидлаш лозим. Прокуратура органлари билан ҳамкорликда амалга оширилган ишлар яхши самара бермоқда. Ана шу ҳамкорлик туфайли озиқ-овқат транспорт, савдо системаси ва халқ хўжалигининг бошқа тармоқларида текинхўрларнинг уюшган группалари фош этилди. Жиноятчилардан жами 33 миллион сўмлик маблағ давлат ҳисобига қайтарилди.

Шу билан бирга ички ишлар бошқармаларининг социалистик мулкни ўғирлашга қарши кураш бўлинмалари фаолиятида айрим камчилик ва нуқсонлар ҳам содир бўлаётганлигини айтиб ўтиш лозим. Қонунбузарликнинг олдини олиш ишлари етарли даражада самара бераётгани йўқ. БХСС хизмати ходимлари давлат ва жамоат мулки дахлсизлиги таъминланмаётганлиги ҳақидаги сигналларга ҳар доим ҳам оператив муносабатда бўлаётгани йўқ. Меҳнатсиз даромад олишнинг барча кўринишларига қарши курашни янада кучайтириш бугунги куннинг юксак талабларига мос бўлиб тушган бўларди.

Партия, совет органлари, иттифоқ ва республика ички ишлар министрликлари БХСС хизматининг моддий-техника таъминотини яхшилаш, уни сиёсий жиҳатдан етук, тегишли маълумотга эга бўлган, касб-ҳунар тайёргарлиги етарли юристлар, халқ хўжалиги мутахассислари билан таъминлашга катта эътибор бермоқда. БХСС ходимлари ўз фаолиятларини янада активлаштириб ва доим кенг жамоатчиликнинг фаол ёрдамига таяниб, ҳаётимиздаги салбий ҳолатларни бартараф этиш йўлида муросасиз кураш олиб бораверадилар.

Ғ. РАҲИМОВ,
Ўзбекистон ССР ички ишлар министрининг ўринбосари.

Редактор ўринбосари
Т. НАЖМИДДИНОВ.

• Телевидениенинг ҳафталик программаси

16—22 март

16 март, душанба

МТ-I. 8.00 — Зарядка. Мультфильм. Музика. 8.30 — Время. 9.15 — Футбол шарҳи. 10.00 — С. Михалков қаҳрамонлари экранда. 11.20 — Рус меъморчилиги усталари. 11.40 — Бадиий фильм. 16.30 — Янгиликлар. 16.40 — Болаларга ҳайвонлар ҳақида. 17.10 — Концерт. 17.25 — Футбол шарҳи. 18.10 — Ҳар доим бўлсин қуёш. 18.40 — «Кубань» агросаноат комбинати ҳақида. 19.10 — Дунё воқеалари. 19.25 — Фигурали учиш. Жаҳон чемпионати. 21.30 — Время. 22.05 — Санъат усталари. 23.25 — Дунё воқеалари. 23.35. — Қўшиқларда Ирландия.

МТ-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Ҳужжатли фильм. 9.35 — Тарих. 10.05 — Ҳужжатли фильм. 11.05 — Қ. Кулиев поэзияси. 11.35 — Астрономия. 12.05 — Қишлоқ хўжалик билимлари университети. 13.20 — «Ғалати никоҳ». Бадиий фильм. 1-серия. 14.30 — Компьютер билан диалог. 15.00 — ва 18.30 — Янгиликлар. 18.45 — Совет Иттифоқига хизмат қиламан! 19.45 — Гиёҳвандликнинг зарари ҳақида. 20.10 — Ҳужжатли фильм. 20.30 — Хайрли тун, кичкинтойлар! 20.45 — Халқаро панорама. 21.30 — Время. 22.05 — «Ғалати никоҳ». Бадиий фильм. 1-серия. 23.15 — Янгиликлар.

УзТВ-I. 7.05 — Ритмик гимнастика. 7.30 — Ватанимни шарафлайман. 7.40 — Оила мактаби. 7.50 — Салом, кичкинтойлар. 8.00 — Ахборот. 8.20 — Телефильм. 16.35 — Табиатшунослик. 17.10 — Ҳужжатли фильм. 17.30 — Янгиликлар. 17.40 — Физика. 18.15 — Самбо кураши. СССР чемпионати. 18.50 — Ёшлик. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Ёдгорлик туркумидан. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Ўзбекистон давлат телерадиосининг хизмат кўрсатган хори куйлайди. 21.30 — Время. 22.05 — Кундузги сеансга икки билет. Бадиий фильм. 23.35 — Бугун оламда нима гап?

УзТВ-II. 19.30 — Мени ўлди десалар ишонма. Бадиий фильм. 20.45 — Тошкент ва тошкентликлар. 21.30 — Время **ДУШАНБА.** 22.05 — Дин ва замон. 22.35 — Кутилмаган сабабларга кўра. Бадиий фильм.

17 март, сешанба

МТ-I. 8.00 — Зарядка. Мультфильм. Музика. 8.30 — Время. 9.15 — «Терговга киришилсин». Бадиий фильм. 1-серия 10.20 — Рус меъморчилиги усталари. 10.40 — «Урушнинг тўртинчи йили эди». Бадиий фильм. 12.05 ва 16.30 — Янгиликлар. 16.45 — ВЛКСМ XX съезди шарафига. 17.15 — Ҳужжатли фильм. 18.10 — Дўстларимиз концертлари. 18.35 — Илмий-оммабоп фильм. 19.05 — Дунё воқеалари. 19.20 — Қишлоқ хўжалик билимлари университети. 20.05 — «Литературная газета»да меҳмонда. 21.30 — Время. 22.00 — Фильм-концерт. 23.10 — Дунё воқеалари. 23.20 — Қўлни беринг дўстлар.

МТ-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Илмий-оммабоп фильм. 9.35 — Музика. 10.05 — Француз тили. 11.05 — СПТУ ўқувчиларига. 11.35 — Информатика ва ҳисоблаш техникаси асослари. 12.05 — Рус тили. 13.10 — «Ғалати никоҳ». Бадиий фильм. 1 ва 2-сериялари. 15.30 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.40 — Ритмик гимнастика. 19.10 — Ҳужжатли фильм. 20.00 — Чана спорти. СССР чемпионати. 20.30 — Хайрли тун, кичкинтойлар. 20.45 — ...16 ёшгача ва ундан катталар. 22.00 — «Ғалати никоҳ» Бадиий фильм, 2-серия. 23.10 — Музика. 23.25 — Янгиликлар.

УзТВ-I. 7.05 — Ритмик гимнастика. 7.30 — Пионер телетайпи. 7.40 — Телефильм. 7.50 Салом, кичкинтойлар. 8.00 — Ахборот. 8.20 — Тонгги тароналар. 16.35 — Ўзбек совет адабиёти. 17.15 — Телефильм. 17.30 — Янгиликлар. 17.40 — Эҳтиёт бўлинг, ботулизм. 18.15 — Илмий-оммабоп фильм. 18.35 Пионерлар мамлакатида. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Илғор тажриба — ишлаб чиқаришга. 20.15 — Ҳужжатли фильм. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Водийларни баҳор кезганда. 21.30 — Время. 22.00 — КПСС Марказий Комитети январь Пленуми ва совет жамиятини демократлаштириш. 22.25 — Телевидение фондидан.

УзТВ-II. 19.30 — «Кўчманчи фронт». Бадиий фильм. 21.00 — Замондошларимиз 21.30 — Время. **ФРУНЗЕ.** 22.00 — «Ўгил болалар». Бадиий фильм.

18 март, чоршанба

МТ-I. 8.00 — Зарядка. Мультфильм. Музика. 8.30 — Время. 9.15 — «Терговга киришилсин». Бадиий фильм, 2-серия. 10.20 — Париж Коммунасининг йиллигига. 10.45 — Ҳужжатли фильм. 11.00 ва 16.30 — Янгиликлар. 16.40 — Ҳужжатли фильм. 17.05 — К. Паустовскийни ўқиб. 18.00 — Фан ва турмуш. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 — Фильм-концерт. 20.00 — Останкино концерт студиясида учрашув. 21.30 — Время. 22.00 — Футбол. Европа кубоги. 1/4 финал. 22.45 — Шахмат шарҳи. 23.45 — Дунё воқеалари. 23.55 — Дунё ва ёшлар.

МТ-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Ҳужжатли фильм. 9.35 — Жамиятшунослик. 10.05 — Немис тили. 11.05 — СПТУ ўқувчиларига. 11.35 — Илмий-оммабоп фильм. 12.05 — К. Паустовскийни ўқиб. 13.00 — «Ғалати никоҳ». Бадиий фильм, 2 ва 3-сериялар. 15.05 ва 18:30 — Янгиликлар. 18.40 — Жаҳон музикаси маданияти хазинасидан. 19.30 — Қишлоқ янгиликлари. 20.30 — Хайрли тун, кичкинтойлар! 20.45 — Музикали киоск. 21.15 — Ҳужжатли фильм. 21.30 — Время. 22.00 — «Ғалати никоҳ». Бадиий фильм. 3-серия. 23.00 — Янгиликлар.

УзТВ-I. 7.05 — Ритмик гимнастика. 7.30 — Янги китоблар. 7.50 — Салом, кичкинтойлар. 8.00 — Ахборот. 8.20 — Тонгги тароналар. 16.35 — Ўзбек мактабларида рус адабиёти. 17.05 — Телефильм. 17.30 — Янгиликлар. 17.40 — Абитуриент-87. 18.15 — Бепоён Ватаним менинг телевизион фестивали. 18.45 — Мультфильм. 19.00 — Давлат корхонаси (бирлашмаси) тўғрисида Қонун лойиҳасини муҳокама қиламиз. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Фильм-концерт. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Классик ва халқ қўшиқлари. 21.30 — Время. 22.00 — Пахтачилик: тажриба ва муаммолар. 22.35 — «Ассалом баҳор».

УзТВ-II. 19.30 — Пионер телетайпи. 19.40 — Париж Коммунаси кунига. 19.55 — Ритмик гимнастика. 20.15 — Оперетта шинавандаларига. 21.00 — Тошкент области қурилиш майдонларида. 21.30 — Время. **ФРУНЗЕ.** 22.00 — «Тўсиқлар полосаси». Бадиий фильм.

19 март, пайшанба

МТ-I 8.00 — Зарядка. Мультфильм. Музика. 8.30 — Время. 9.15 — «Қуён» Бадиий фильм. 10.35 — Рус меъморчилиги усталари. 11.05 ва 16.30 — Янгиликлар. 16.40 — Ҳужжатли фильм. 17.10 — Қизил байроқли Белоруссия ҳарбий округи штабининг духовой оркестри концерти. 17.40 — Шу кун почтаси. 18.10 — ...16 ёшгача ва ундан катталар. 19.55 — Ҳужжатли фильм. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 — Бизнинг боғ. 22.00 — Футбол. Европа кубоги. 1/4 финал. 21.30 — Время. 22.05 — СССР халқ артисти Ю. Григорович ижодий фаолиятининг 40 йиллигига бағишланган концерт. 23.05 — Дунё воқеалари.

МТ-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Ҳужжатли фильмлар. 9.35 — Умумий биология. 10.05 — Испан тили. 11.05 — СПТУ ўқувчиларига. 11.35 — Оилавий ҳаётнинг этикаси ва психологияси. 12.05 — Шахмат мактаби. 13.10 — Ўқув кўрсатуви. 13.30 — Физика. 14.00 — «Ғалати никоҳ». Бадиий фильм 3 ва 4-сериялар. 16.15 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.45 — Ҳужжатли фильм. 18.55 — Адабий ўқиш. 19.30 — Ритмик гимнастика. 20.00 — Ҳамдўстлик 20.30 — Хайрли тун, кичкинтойлар. 20.45 — Дипломга ҳуқуқ. 21.15 — Халқ оҳанглари. 21.30 — Время. 22.05 — «Ғалати никоҳ». Бадиий фильм, 4-серия. 23.25 — Янгиликлар.

УзТВ-I. 7.05 — Ритмик гимнастика. 7.30 — ВЛКСМ съезди олдидан. 7.50 — Салом, кичкинтойлар. 8.00 — Ахборот. 8.20 — Тонгги тароналар. 16.35 — География. 17.05 — Фильм-концерт. 17.30 — Янгиликлар. 17.40 — ЎзССР тарихи. 18.15 — Мультфильмлар 18.45 — Болалар учун концерт. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Ёзувчи ва замон. 20.15 — Хотира кунига 20.30 — Ахборот. 20.50 — «Сурхон баҳори». 21.30 — Время. 22.05 — Қишлоқ хўжалик билимлари телевизион университети. 22.30 — «Россиянинг оппоқ қорлари». Бадиий фильм.

УзТВ-II. 19.30 — Телефильм 19.45 — «Уйимизга шер келди». Бадиий фильм. 20.50 — Реклама. 21.00 — Беш йиллик: ишлар ва одамлар. 21.30 — Время. **ФРУНЗЕ.** 22.05 — «Севгилисигача беш қайлиқ». Бадиий фильм.

20 март, жума

МТ-I. 8.00 — Зарядка. Мультфильм. Музика. 8.30 — Время. 9.15 — Бадиий фильм. 10.35 — Жонли табиат. 11.35 — Дунё ва ёшлар. 12.35 ва 16.30 — Янгиликлар. 16.45 — Ҳужжатли фильм. 16.55 — С. Михалков қаҳрамонлари экранда. 18.15 — Замондошларимиз музикаси. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 — Кино шарҳи. 19.40 — Прес клуб. 20.40 — Фильм-концерт. 21.30 — Время. 22.05 — Шахмат шарҳи. 22.15 — Афғонистон ҳақида расмлар. 22.55 — «Ёшлигимиз тангоси» Бадиий фильм. 00.25 — Дунё воқеалари.

МТ-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Ҳужжатли фильм. 9.35 — Тарих. 10.05 — Инглиз тили. 11.15 — Илмий-оммабоп фильм 11.35 — География. 12.05 — Онамларнинг мактаби. 13.10 — «Ғалати никоҳ». Бадиий фильм 4-серия. 14.30 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.40 — Жамоатчилик фикри. 19.35 — Н. Раевский — Ватанга бахшида умр. 20.30 — Хайрли тун, кичкинтойлар. 20.45 — Рассомлар ҳақида ҳикоялар. 21.15 — Ёшлар куйлайдилар ва рақсга тушадилар 21.30 — Время. 22.05 — Сизнинг фикрингиз? 23.00 — Янгиликлар.

УзТВ-I. 7.05 — Ритмик гимнастика. 7.30 — Ўринбосарлар улғаймоқда. 7.50 — Салом, кичкинтойлар. 8.00 — Ахборот. 8.20 — Тонгги тароналар. 16.35 — Зоология. 17.05 — Телефильм. 17.30 — Янгиликлар. 17.40 — Рус адабиёти. 18.15 — Камера фош этади. 18.45 — СССР халқ ўқитувчиси М. Абдурасулов билан учрашув. 19.30 — Ахборот. 19.45 Интенсивлаш — беш йиллик шиори. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Музикали программа. 21.30 — Время. 22.05 — Ахборот танқид қилган эди. 22.15 — Ҳаёт қувончлари ва ташвишлари.

УзТВ-II. 19.30 — «Қайсар қиз». Бадиий фильм. 20.10 — Қизиқишларинг олами. 20.40 — Ритмик гимнастика. 21.00 — Озодалик — саломатлик гарови. 21.30 — Время. **ФРУНЗЕ.** 22.05 — Қирғизистон хотин-қизларининг IX съезди олдидан.

21 март, шанба

МТ-I. 8.00 — Зарядка. Мультфильм. Музика. 8.30 — Время. 9.15 — Болалар учун кўрсатув. 9.45 — Санъатга бахшида умр. 10.30 — Халқ ижодиёти. 11.15 — Ҳужжатли фильм. 11.45 — Узоқ ва яқин қўшиқлар. 12.30 — Адабий альманах. 13.35 — Ҳамма учун ва ҳар бир киши учун. 14.35 — Ҳамдўстлик. 15.05 — Дунё воқеалари. 15.20 — «Очилган қўриқ» Бадиий фильм 1-серия. 17.05 — Инсон институти. 18.05 — Мультфильмлар. 18.35 — Концерт. 19.20 — СССРдан репортажлар. 20.25 — Бадиий фильм. 21.30 Время. 22.05 — Шанба оқшомида.

МТ-II. 9.00 — Гимнастика. 9.20 — Илмий-оммабоп фильм. 9.30 — Ритмик гимнастика. 10.00 — Тонгги почта. 10.30 — Онамларнинг мактаби. 11.00 — Жаҳон бадиий маданияти. 12.00 — Ҳужжатли фильм. 12.20 — Спорт ва шахс. 12.50 — Концерт. 13.25 — «Терговда аниқланди». Бадиий фильм. 14.55 — Музикали кўрсатув. 17.05 — Теннис. СССР чемпионати. 18.10 — Ҳужжатли фильм 19.00 — Фикр билдирмоқчиман. 19.25 — Ҳужжатли фильмлар. 19.45 — Революция рицари ва поэзия. 20.30 — Хайрли тун, кичкинтойлар. 20.45 — Здоровье. 21.30 — Время. 22.05 — Телевизион театр таклиф қилади. 23.35 — Қиличбозлик. СССР чемпионати. 24.10 — Футбол. СССР чемпионати.

УзТВ-I. 7.05 — Ритмик гимнастика. 7.30 — Телефильм 7.50 — Салом, кичкинтойлар. 8.00 — Ахборот. 8.20 — Ҳужжатли фильм. 8.30 — Время. 9.10 — Адабий асарлар қаҳрамонлари изидан. 10.00 — Ёш олимлар теleклуби. 10.30 — Врач маслаҳати. 10.40 — Муқаддима. 11.10 — Футбол чорраҳаларида. 11.50 — «Виждон амри билан». Бадиий фильм. 13.15 — Алоҳида хавфли зона. 13.45 — Бўстон. Телевизион журнал. 18.00 — Ота-оналар университети. 18.30 — Телефильм. 18.40 — Тенгдошлар. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Санъат оламида 20.15 — Ҳужжатли фильм. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Дўстларимиз тароналари. 21.30 — Время. 22.05 — Ҳажвий новеллалар. 23.15 — Ҳамзаобод. Ҳужжатли фильм. **ФРУНЗЕ.** 22.05 — Қирғизистон хотин-қизлари IX съездида. Кўрсатув тугагач — «Энг гўзал ва ёқимтой аёл». Бадиий фильм.

22 март, якшанба

МТ-I. 8.00 — Зарядка. Мультфильм. Музика. 8.30 — Время. 9.10 — Ритмик гимнастика. 10.00 — Спортлото 10.10 — Будильник. 10.40 — Совет Иттифоқига хизмат қиламан. 11.40 — Тонгги почта. 12.10 — Саёҳатчилар клуби. 13.10 — Музикали киоск. 13.40 — Қишлоқ янгиликлари. 14.40 — Здоровье. 15.10 — «Очилган қўриқ». Бадиий фильм. 2 ва 3-сериялар. 18.25 — Р. Раннап ижро этади. 18.40 — Халқаро панорама. 19.25 — Мультфильм. 19.40 — Тайга робинзонлари. 20.30 — Испан операси юлдузлари. 21.30 — Время. 22.05 — Шахмат шарҳи. 22.15 — «Баҳорнинг ўн етти лаҳзаси». Бадиий фильм. 1-серия. 23.25 — Янгиликлар.

МТ-II. 9.00 — Зарядкага сафланинг. 9.15 — Бадиий фильм. 9.35 — Жаҳон музикаси маданияти хазинасидан. 10.15 — Украина телевидениесининг программаси. 11.45 — Рус тили. 12.15 — Фильм-спектакль. 15.15 — Машҳур асарлар, машҳур ижрочилар. 15.55 — Дунё ва ёшлар. 16.55 — Жонли табиат. 17.55 — Баскетбол. СССР чемпионати. 19.40 — Концерт. 20.30 — Хайрли тун, кичкинтойлар. 20.45 — Сиз бунга қодирсиз. 21.30 — Время. 22.05 — СССР халқ артисти Г. Жубанованинг авторлик кечаси. 23.15 — Янгиликлар.

УзТВ-I. 7.05 — Ритмик гимнастика. 7.30 — Музика, баҳор, яхши кайфият. 8.00 — Ахборот. 8.20 — Ҳужжатли фильм. 8.30 — Время. 9.10 — Биргаликда куйлаймиз. 9.35 — Истеъдод. 9.55 — Касаба союзлари — коммунизм мактаби. 10.25 — Улуғ Октябрнинг 70 йиллигига бағишланган II Бутуниттифоқ халқ ижодиёти фестивали. 11.55 — Шахмат мактаби. 12.25 — Мактаб ўқувчилари учун кўрсатув. 13.25 — Саломат бўлинг. 14.05 — Реклама. 17.55 — Бойчечак. 18.25 — Ёшлик. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Баҳор мушоираси. 20.15 — Шифобахш Фарғона. Ҳужжатли фильм. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Назм ва наво. 21.30 — Время. 22.05 — Назм ва навонинг давоми.

ДУШАНБА. 18.35 — Мультфильм. 18.55 — Ёшлар ҳаммасига жавобгар. 19.30 — Новости. 19.45 — Цирк. 20.30 — Ахбор. 20.45 — «Бўстон-III» халқ ижодиёти телевизион конкурси. 21.30 — Время. 22.05 — «Бўстон III» халқ ижодиёти республика телевизион конкурсининг давоми.

Р. — 08629. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. В.—61. ИНДЕКС 64583. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12